รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น

AN ANALYSIS OF POLICY REFLECTIONS ON NATIONAL EDUCATIONAL EVALUATION AND IMPACTS

ดร. ปนัดดา หัสปราบ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ก
สารบัญ ..... ข
สารบัญตาราง ..... ค
สารบัญภาพ ..... ง

บทที่

๑ บทนำ ๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๕
ขอบเขตของการวิจัย ๕
กรอบแนวคิดในการวิจัย ๖
นิยามศัพท์เฉพาะ ๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๗
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๙
แนวคิด และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๙
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๑๙
ผลกระทบของกำรทดสอบที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ๓๓
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๓๘
3 วิธีดำเนินการวิจัย ๔๒
การดำเนินการระยะที่ ๑ ..... ๔๓
การดำเนินการระยะที่ ๒ ..... ๔๔
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๕๑
ตอนที่ ๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๕๑
ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๕๕
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๕๙
ตอนที่ ๔ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๖๗
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
สรุปผลการวิจัย ๗๑
อภิปรายผล ๗๕
ข้อเสนอแนะ ๗๘

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ หน้า

เอกสารอ้างอิง..... ๗๙
ภาคผนวก ๘๓

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

๑ กรอบการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง..... ๔๖
๒ จำนวนกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามที่ส่ง..... ๔๗
๓ ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม..... ๔๘
๔ อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม..... ๔๙
๕ ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ ๕๒
๖ จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา ๖๐
๗ จำนวนและร้อยละของครูที่ตอบแบบสอบถาม..... ๖๑
๘ จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม..... ๖๒
๙ จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม..... ๖๓
๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๖๔
๑๑ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบ ๖๖
๑๒ การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของผู้เกี่ยวข้องที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบ ๖๗
๑๓ ระดับของผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๖๗
๑๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เกี่ยวข้องที่มีความเห็นต่อผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน ๗๐

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	กรอบแนวคิดการวิจัย	๗
๒	เส้นทางการเพิ่มผลสัมฤทธิ์สู่เป้าหมาย	๒๕
๓	รูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ และการดำเนินการวิจัย.....	๔๒
๔	ระดับความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ	๖๖

ชื่อโครงการ การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติ
และผลกระทบที่เกิดขึ้น
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย ๘ เดือน ตั้งแต่ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึง กันยายน ๒๕๖๐
ชื่อ-สกุล ปนัดดา หัสปราบ หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, (๒) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และ (๓) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การออกแบบวิจัยนี้เป็นการออกแบบวิจัยแบบผสมโดยใช้การวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed method research) แบบลำดับเวลา (sequential mixed method design) คือ การดำเนินการระยะที่ ๑ การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู, นักเรียน และผู้ปกครอง และระยะที่ ๒ วิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้สุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบนโยบายการทดสอบระดับชาติต่อผู้เกี่ยวข้องจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียน แต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญ มากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป ในการให้ความสำคัญของการสอบ O-NET โดยบางโรงเรียนอาจให้นักเรียนเรียนเพิ่ม

ในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องมีรายจ่ายอื่น ๆ เพราะโรงเรียนเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงค่าเรียนพิเศษอื่นๆ ที่ผู้ปกครองต้องจ่ายเพิ่ม ด้านนักเรียน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจาก ยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไร เมื่อไร

จากภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งหากไม่เปลี่ยนระบบการสอบ ไม่เปลี่ยนระบบการศึกษาจะสร้างความเหลื่อมล้ำอย่างมาก เนื่องจากประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม ดังนั้น ผลจากภาพสะท้อนของผู้เกี่ยวข้องที่รัฐควรพิจารณา คือ (๑) เรื่องการกวดวิชา รัฐต้องมีนโยบายที่จริงจังถ้าต้องการให้ลดต้องลดจริง และ (๒) เรื่องหลักสูตร ข้อสอบยากเกินไปหรือกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนไม่สามารถช่วยให้เด็กทำข้อสอบ หรือสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้ ทำอย่างไรให้ครูสอนได้เต็มที่ นโยบายการคืนครูสู่ห้องเรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทำได้จริงแค่ไหน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจะมีความเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นที่ให้ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ และจากมุมมองของครูในเรื่องการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบ จะมีความคิดเห็นด้วยต่ำสุด ส่วนความคิดเห็นในภาพรวมของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ จะเห็นด้วยต่อการทดสอบระดับชาติ การเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับระบบการศึกษา ผลกระทบที่เกิดในระดับมาก ได้แก่ เรื่อง นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน, ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอนมีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และนักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชาสูง ส่วนประเด็นที่ไม่เกิดผลกระทบ คือ นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ, ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน และครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร ส่วนผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน ผลกระทบที่เกิดมากที่สุด คือเวลาในการพักผ่อน โดยมีความคิดเห็นว่าน้อยลงมาก

คำสำคัญ : ผลกระทบ นโยบายการทดสอบ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

Research Title : AN ANALYSIS OF POLICY REFlECTIONS ON NATIONAL EDUCATIONAL EVALUATION AND IMPACTS

Researcher : Dr. Panatda Hatsaprab

Abstract

This research aimed (1) to analyze the reflections of administrators, teachers, parents and students on the national educational testing policy, (2) to compare the perspectives of stakeholders on the national testing policy and (3) to study the impacts of the national educational testing policy. This study is a sequential mixed mode method of qualitative and quantitative research. The first phase of research operation involved development of research instruments and qualitative data collection from documents and interviews with school administrators, teachers, students and parents. The second phase involved the analysis of perspectives of stakeholders on the national educational testing policy and their impacts using the quantitative data collection through administration of questionnaire. The sample for the study, drawn according to the multi-stage random sampling, included school administrators, teachers, parents and students. The data were analyzed using descriptive statistics as frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation. Stakeholders' perspectives on the national testing policy were analyzed using ANOVA to determine the impacts of the national testing policy on the stakeholders.

The outcomes of the research revealed that the students strongly agreed with the issue that allowed the teachers under the Office of the Basic Education Commission (OBEC) to participate in writing the test. From the teacher's point of view, they strongly disagreed with the measures in defining teacher's academic progression based the national test results. Overall, stakeholders agreed with the national educational testing policy. A comparison of the stakeholders' opinions on the national educational testing policy revealed the following: Administrators, teachers, parents and students showed α.01 significant difference in opinions on the national educational testing policy. The policy had a high level of impact on students' focus on tutoring rather than studying in the classroom. Teachers would feel stressed if students' O-NET test scores in the subject taught were lower than those of the previous year. In addition, students would spend much money on tuition costs. The issues not affected by the policy included students

focusing on doing the test, teachers' improvement on their teaching, and the teachers' following the standard course key indicators. Students stated that the national educational testing policy had little impact on their time to rest.

Keywords: Impact, National Educational Testing Policy

บทที่ ๑
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การศึกษาเป็นเรื่องอันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ...” (ความตอนหนึ่ง ในพระบรมราโชวาท พระราชทานแก่ครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล วันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลิตผลของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ ๒๑ และสภาวการณ์ที่เป็นแรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดยใช้กรอบและแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙) บริบทของการจัดการศึกษา และคุณภาพของการศึกษา โดยจากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พบว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และต่ำ โดยในปี ๒๕๕๙ ผลคะแนน O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย ๕๒.๒๙ วิชาวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย ๓๑.๖๒ และ ๓๖.๘๙ ตามลำดับ ในส่วนวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย ๒๗.๓๖ และ ๒๔.๘๒ ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันสูง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ด้านทักษะการเรียนรู้ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ และคะแนนมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐานมีคะแนนค่อนข้างต่ำมาก (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), ๒๕๖๐) ส่วนความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเทียบกับนานาประเทศทั่วโลกและในอาเซียน โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์ จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตหรือสถานการณ์จริง พบว่า ผลการประเมิน PISA ๒๐๑๕ (ปี ๒๕๕๘) คะแนนเฉลี่ยด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยอายุ ๑๕ ปี ต่ำกว่า

ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๕๕ จาก ๗๒ ประเทศ ซึ่งต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งอยู่ในลำดับที่ ๑ และ ๘ ตามลำดับ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ๒๕๕๙) ส่วนในด้านทักษะการเรียนรู้และการใฝ่หาความรู้ของคนไทย เพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน จากข้อมูลการอ่านหนังสือของคนไทยอายุ ๖ ปีขึ้นไป พบว่า เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนและนอกเวลาทำงาน เพิ่มขึ้นจาก ๓๕ นาทีต่อวัน ในปี ๒๕๕๔ เป็น ๖๖ นาทีต่อวัน ในปี ๒๕๕๘ โดยกลุ่มเยาวชน (๑๕ – ๒๔ ปี) ใช้เวลาในการอ่านมากที่สุด ๙๔ นาที ต่อวัน อย่างไรก็ตาม เยาวชนอ่านหนังสือประเภทข้อความในสื่อสังคมออนไลน์/SMS/E-mail มากถึงร้อยละ ๘๓.๓ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแหล่งข้อมูลที่เยาวชนไทยส่วนใหญ่ให้ความสนใจ นอกจากนี้ ประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๘.๗ ในปี ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๓๖.๘ ในปี ๒๕๕๘ โดยลักษณะการใช้เทคโนโลยีส่วนใหญ่ยังเป็นแบบตั้งรับ ผู้เรียนใช้เพื่อการสืบค้นเนื้อหาสาระ แต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้รวมถึงการใช้ประโยชน์ด้านอื่น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๕๘)

จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติที่เสนอมาข้างต้น ชี้ให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่า คุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ ทักษะของกำลังแรงงานไทย ทั้งในด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมากภาคการจัดการศึกษาทั้งในส่วนผู้กำหนดนโยบายและแผนการผลิตและสถาบันผู้ผลิต จึงต้องมีการวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมาย สาขาการผลิต และคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วนภาคเศรษฐกิจและสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะ ให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ

ด้วยเหตุนี้หน่วยงานระดับนโยบายถึงระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับปฏิบัติ จึงได้ให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาให้เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นไป และการดำรงชีวิตในอนาคต

ทั้งนี้ ผลการพัฒนาด้านคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย แม้ว่าเยาวชนจะมีการใฝ่หาความรู้เพิ่มขึ้น แต่ยังขาดความสามารถในการจัดการและการสังเคราะห์ข้อมูลที่สืบค้นได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่มีจำนวนนักเรียนต่อห้องและจำนวนนักเรียน

ต่อครูที่เหมาะสม การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมากเพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย โดยงบประมาณส่วนใหญ่ที่ใช้จัดการศึกษามาจากภาครัฐ ภาคเอกชนยังมีส่วนร่วมน้อย และผู้ที่มีรายได้น้อยต้องรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาค่อนข้างมาก จึงต้องเร่งดำเนินการปฏิรูประบบการผลิต การพัฒนาครู และการบริหารงานบุคคลของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปสู่สถานศึกษา เพื่อความคล่องตัว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐, หน้า ๖๕ – ๖๖)

สภาวะประเด็นปัญหาของการศึกษาไทยที่ผ่านมาสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวอย่างที่สำคัญต่อการวางแผนนโยบายและการกำหนดวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ คือ "ยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ" รวมทั้งได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ ๑๐ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ

๒. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

๓. ระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

๔. ระบบตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

๕. ระบบสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๖. พัฒนาระบบการผลิต การสรรหา และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

๗. ระบบการบริหารจัดการ

๘. สร้างโอกาสทางการศึกษา

๙. พัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑๐. การวิจัยเพื่อพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การดำเนินการตาม ๑๐ ยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีจุดเน้นที่จะต้องขับเคลื่อนงานไปพร้อมกันทั้ง ๖ ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ด้านการผลิตและพัฒนาครู ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนและงานวิจัย ด้านการประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา และด้านการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร สะท้อนจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน

หรือไม่ ซึ่งให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใน ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติโดยมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือต้องการสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดได้มากน้อยเพียงใด การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๔ ระดับ จึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงศักยภาพในสมรรถนะความสามารถ หรือผลสัมฤทธิ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี รู้ถึงสมรรถนะความสามารถ ตลอดจนศักยภาพที่ตนมีว่าต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาในเรื่องใด ที่จำเป็นสมควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมทั้งยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ และจุดเน้นในการดำเนินงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ทุกคนอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ทุกคนอ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง และมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน (Literacy Numeracy & Reasoning abilities) จากเป้าหมาย ตัวบ่งชี้และจุดเน้นดังกล่าว การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะประเมินเพื่อศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนให้เข้าสู่มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันการเรียนรู้ (accountability) และเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมสำหรับรองรับการประเมิน ทั้งการทดสอบระดับชาติหรือระดับนานาชาติ โดยจะมุ่งประเมินให้ทัดเทียมกับนานาชาติ เช่น การประเมินระดับนานาชาติ (PISA, TIMSS) ที่มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลายมุ่งเน้นคุณภาพของนักเรียนโดยพิจารณาจากความสามารถพื้นฐานที่จำเป็น ตอบสนองตามเป้าหมายของการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง รวมถึงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือลง ๓ ก.พ.๕๓) กำหนดให้นำคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๔ การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของ EXIT EXAM โดยเป็นเกณฑ์การจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ประกาศใช้ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ตามที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบริบทสังคมไทยในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งในระดับนักเรียน ครูผู้บริหารสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด และระดับชาติ ดังที่ วันดี สมมิตร (๒๕๕๒) พบว่าปัจจุบันโรงเรียนหลายแห่งมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาวิชาการมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนสอบผ่าน (O-NET) นอกจากนี้ผลคะแนนการสอบ O-NET ยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของครูผู้สอน การที่คะแนนการสอบ O-NET ในแต่ละปีต่ำลงนั้น ย่อมส่งผลต่อครูผู้สอนด้วยเช่นกัน เช่น การเลื่อนวิทยฐานะของครูที่มีการนำผลคะแนนระดับชาติของนักเรียนมาพิจารณาประกอบ ทำให้นโยบายการทดสอบ

ระดับชาติมีอิทธิพลต่อครูเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, ๒๕๕๒)

จากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและนโยบายการทดสอบการวัดผลประเมินผล ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงมุมมองของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาในผลกระทบที่เกิดที่เกิดขึ้นที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้กับหน่วยงานทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๒. เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๓. เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ขอบเขตการวิจัย

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ประกอบด้วยการทดสอบ O-NET, N-NET, V-NET, และ I-NET เป็นต้น โดยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษากับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการทดสอบ O-NET เนื่องจากการทดสอบ O-NET เป็นการทดสอบที่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนและทุกสังกัด ต้องเข้ารับการทดสอบเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามุมมองและผลกระทบของนโยบายการทดสอบระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยเลือกจากผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยทำการศึกษา ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาในมุมมองของผู้บริหารที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านความเหมาะสม ประโยชน์ และความคุ้มค่าของนโยบายและผลกระทบของนโยบาย

๒. ครู ในมุมมองของครูที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านความเหมาะสม ประโยชน์ ด้านความคุ้มค่าของนโยบายและผลกระทบของนโยบาย

๓. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในมุมมองของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษา ด้านความเหมาะสม ประโยชน์ ความคุ้มค่า ของนโยบายและผลกระทบของนโยบาย

๔. นักเรียนในมุมมองของนักเรียนที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านความเหมาะสม ประโยชน์ และความคุ้มค่าของนโยบายและผลกระทบของนโยบายที่มีต่อนักเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจเสนอกรอบแนวคิดที่เป็นแนวทางในการศึกษาใน ๓ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ประเด็นที่ ๒ การศึกษามุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยได้ศึกษาในมุมมองด้านความเหมาะสม ประโยชน์ และความคุ้มค่าของนโยบายฯ

ประเด็นที่ ๓ การศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๑) ระดับของผลกระทบที่เกิดจากนโยบายการทดสอบ

๒) ผลกระทบที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา

๓) ผลกระทบที่เกี่ยวกับนักเรียน

นโยบายการทดสอบระดับชาติ โดยศึกษาเอกสารและข้อมูลจาก (นโยบายการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ๒๕๕๙-๒๕๖๐)

มุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยศึกษาข้อมูลและเอกสารจาก กุลรตี พันธ์แฉล้ม (๒๕๕๓), สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (๒๕๕๖) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑

ผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผลกระทบที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา ผลกระทบที่เกี่ยวกับนักเรียน ซึ่งเป็นผลในด้านการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ศึกษาข้อมูลและเอกสารจาก Stecher (๒๐๐๒), Human (๑๙๙๑), David (๒๐๐๘), Stecher (๒๐๐๒), Saito (๒๐๐๖), วันดี สมมิตร (๒๕๕๒), กิ่งกาญจน์ เหล่ารักษ์วงศ์ (๒๕๔๕), ปฐมพร กิจวรรณี (๒๕๕๒)

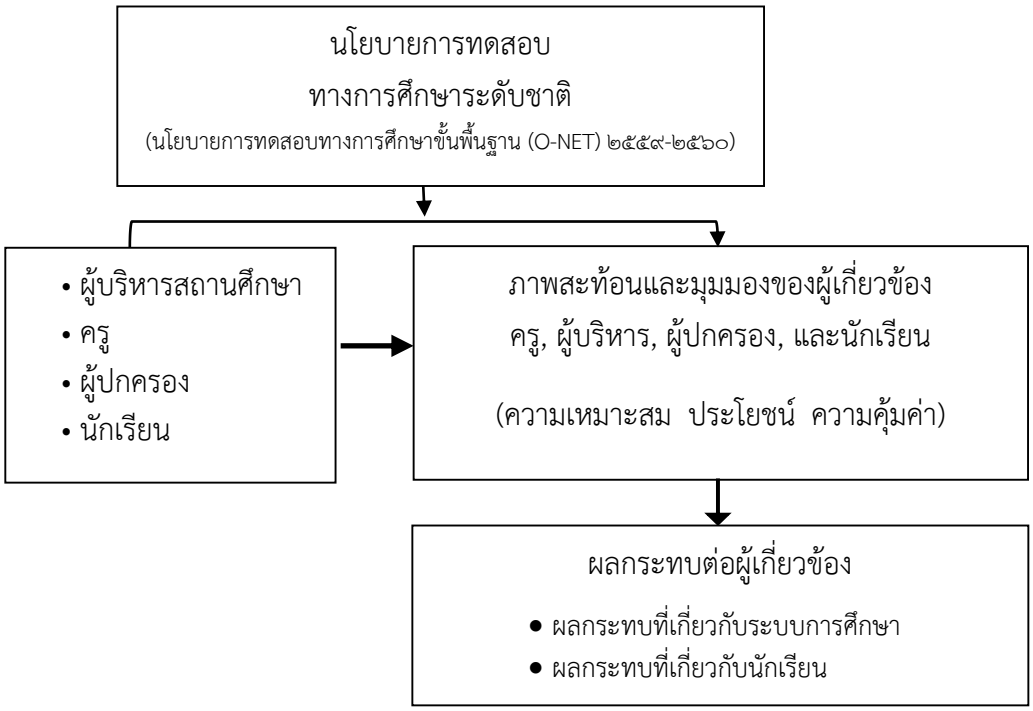

ภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ หมายถึง ข้อกำหนดของรัฐที่กำหนดให้นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัดโรงเรียนเข้ารับการสอบวัดประเมินความรู้รวบยอดมีสาระการประเมิน ๕ กลุ่มสาระวิชา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑

มุมมองต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ หมายถึง ทัศนะหรือความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในด้านความเหมาะสม ประโยชน์ และความคุ้มค่าของนโยบาย

ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามมาและมีผลต่อการกระทำต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องหลังจากที่ได้ปฏิบัติตามนโยบายทางการศึกษาระดับชาติ ได้แก่ ผลกระทบที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา และผลกระทบที่เกี่ยวกับนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงมุมมองและผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง และใช้เป็นสารสนเทศที่ทำให้โรงเรียน หน่วยงานทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการ

พัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู และส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษา

๒. สำนักทดสอบทางการศึกษา, สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) และหน่วยงานระดับชาติ ได้ข้อมูลสารสนเทศถึงมุมมองและผลกระทบของนโยบายการทดสอบ ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพิจารณาหาแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา รับทราบข้อเสนอเชิงนโยบาย รวมทั้งกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป

บทที่ ๒
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แนวคิด และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตอนที่ ๒ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
ตอนที่ ๓ ผลกระทบของการทดสอบที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง
ตอนที่ ๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๑ แนวคิด และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การสร้างและพัฒนาคนไทยเพื่ออนาคตของประเทศ สร้างคนไทยให้เป็นคนดีและคนเก่ง มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น สามารถสร้างวิสัยทัศน์และวางแผนอนาคตที่ดีของตนเองได้ รวมถึงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของคนไทย และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติเป็นหลัก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

๑. เร่งรัดปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก ให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

๒. เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการทำงาน

๓. เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะ และกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ประเทศไทยได้ประกาศ วิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศของรัฐบาล โดยมีชื่อว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อพัฒนาทั้งด้านเสถียรภาพ ความสงบสุข เศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ด้านการใช้จ่ายจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้มากขึ้น แก้ปัญหาด้านสาธารณูปโภค การดูแลสุขภาพ และ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ๓ ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ละระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียน

๔. ยกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

๕. เร่งสร้างระบบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรคุณภาพที่แข็งแกร่ง และมีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี มีความสามารถรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ได้เป็นอย่างดี

๖. เร่งรัดปรับปรุงโรงเรียน ให้เป็นองค์กรที่มีความเข้มแข็ง มีแรงบันดาลใจ และมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ชัดเจน เป็นสถานศึกษาคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ที่สามารถจัดการเรียน การสอนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

๗. สร้างระบบการควบคุมการจัดการการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มีข้อมูลสารสนเทศ และข่าวสาร เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอย่างพร้อมบริบูรณ์ และมีนโยบายการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

๘. สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อการให้บริการที่ดี ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เร่งรัด การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ ส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ปรับปรุงระบบของโรงเรียน ให้เป็นแบบร่วมคิดร่วมทำ การมีส่วนร่วม และการประสานงาน สามารถใช้เครือข่ายการพัฒนาการศึกษา ระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพกลุ่มบุคคล องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และองค์กรสังคมอื่น

๙. เร่งปรับระบบการบริหารงานบุคคล มุ่งเน้นความถูกต้อง เหมาะสม เป็นธรรม ปราศจากคอร์รัปชั่น ให้เป็นปัจจัยหนุนในการเสริมสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพ ขวัญและกาลังใจ สร้างภาวะจูงใจ แรงบันดาลใจ และความรับผิดชอบในความสำเร็จตามภาระหน้าที่

๑๐. มุ่งสร้างพลเมืองดีที่ตื่นตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และทำให้การศึกษานำการแก้ปัญหาสำคัญของสังคม รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชั่น

๑๑. ทุ่มเทมาตรการเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่พัฒนาล้าหลัง และโรงเรียนขนาดเล็กที่ไม่ได้คุณภาพ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

การศึกษา วิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข ภายใต้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และสนองตอบผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขต อำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

คำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรี

ในคำแถลงนโยบายของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ นโยบายด้านการศึกษากำหนดไว้ในข้อที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และนโยบายด้านวิจัย ข้อที่ ๘ การพัฒนาและส่งเสริมในการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จากนโยบายรัฐบาล ๑๑ ด้าน คือ ๑) การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ๒) การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ๓) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ๔) การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ๕) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของประชาชน ๖) การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ๗) การส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน ๘) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ๙) การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ๑๐) การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ ๑๑) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

นโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพื่อสร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และคุณธรรมควบคู่กัน ดังนี้

๑. จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ทั้งในระบบ และการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน

๒. ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณและการเรียนรู้ สนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียน และลักษณะของพื้นที่ของโรงเรียน ปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๓. ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีโอกาสจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั่วถึง และร่วมปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔. พัฒนาคนในทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๕. ส่งเสริมอาชีวศึกษาและการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะตรงตามความต้องการท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

๖. พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ส่งเสริม ให้ครูมีวุฒิตามวิชาที่สอน ให้สามารถนาเทคโนโลยีและเครื่องมือมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๗. ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ สนับสนุนให้ทุกองค์กรมีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต

๘. อนุรักษ์ฟื้นฟูและเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และ การสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเข้าสู่เสาหลักวัฒนธรรมของอาเซียนและประชาคมโลก

๙. ปลูกฝังค่านิยม และจิตสานึกที่ดี รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสื่อคุณภาพ เปิดพื้นที่สาธารณะ ให้เยาวชนและประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

นโยบายด้านการศึกษา ข้อที่ ๘ การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อนาไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย

๑. สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติและมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๓๐ : ๗๐ เพื่อให้ประเทศสามารถแข่งขันและก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่น

๒. เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการท่องจำ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม มีช่องทางในการใช้เทคโนโลยีระหว่างหน่วยงานและสถานศึกษา

๓. การปฏิรูประบบให้สิ่งจูงใจ ระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการวิจัยและพัฒนาในระดับภาค หรือ กลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น และนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้

๔. ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทยตามความเหมาะสม โดยให้มีนโยบายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่เอื้ออำนวยสร้างโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ

๕. ปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านนวัตกรรมซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาในการต่อยอดสู่การใช้เชิงพาณิชย์ของภาคอุตสาหกรรม

นอกจากนโยบายด้านการศึกษาสองข้อของรัฐบาลแล้ว นายกรัฐมนตรียังได้ให้นโยบายด้านการศึกษาไว้อีก ๑๐ ข้อ คือ

๑. ทำให้เร็ว มีผลสัมฤทธิ์ภายในเดือนกันยายน ๒๕๕๙ ให้มากที่สุด ที่เหลือส่งต่อให้รัฐบาลต่อไป

๒. ประชาชน สังคมพึงพอใจ ประเทศได้คนมีคุณภาพ

๓. ปรับ ลดภาระงานที่ไม่จำเป็นของกระทรวงศึกษาธิการลง

๔. เร่งปรับหลักสูตร/ตำราแต่ละกลุ่มให้เหมาะสม การพิมพ์ตำราต้องคุ้มราคา

๕. ผลิตคนให้ทันกับความต้องการของประเทศ จบแล้วต้องมีงานทำ เข้าทำงาน AEC ให้ทันปีนี้ ช่วยแก้ไขปัญหาว่างงาน และปัญหาสังคมได้

๖. ปรับหลักสูตร ทำให้เด็ก ครู ผู้ปกครองมีความสุข

๗. ใช้สื่อการสอน กระตุ้นผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับเด็ก

๘. ลดความเหลื่อมล้ำ จัดการศึกษาให้ทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

๙. นำระบบ ICT เข้ามาใช้จัดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมและกว้างขวาง

๑๐. เรียนไม่ใช่เพื่อสอบ แต่เรียนให้ได้ทักษะชีวิต อยู่ในยุคโลกไร้พรมแดน

นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงนโยบายด้านการศึกษา เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีจุดเน้นและแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบาย ๒ ส่วน ดังนี้

๑. กระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู”

“ให้ครูสอนเด็กให้มีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง”

“ให้เด็กที่เรียนเก่งกว่าช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า”

“ให้ครูจัดกิจกรรมให้เด็กทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”

๒. นโยบายนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ๑๐ ข้อ

จากจุดเน้นและแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษา ได้กำหนดเป็นนโยบายด้านการศึกษา ดังนี้

นโยบายทั่วไป

๑. การจัดทำแผนงาน/โครงการเริ่มใหม่ เข้าใจจุดหมาย ลงรายละเอียด งานหลัก งานรอง เพื่อให้บรรลุผลงานหลัก มีฐานข้อมูลที่แน่น

๒. การปรับปรุงแผนงาน/โครงการเดิมที่ไม่สัมฤทธิ์ผล หาปัญหาที่ผ่านมาทำไมทำไม่สำเร็จ

๓. แผนงาน/โครงการพระราชดำริ โครงการอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโดยตรง เป็นดำริของพระองค์ใด กระทรวงศึกษาธิการให้การสนับสนุนอย่างไร

๔. งบประมาณ งบลงทุนให้วางแผนโครงการในไตรมาสแรก การเสนอของบกลางให้เฉพาะที่จำเป็นการบริหารงบประมาณโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการบูรณาการงบประมาณ

๕. เน้นการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร จัดให้มีช่องทางการสื่อสารอย่างเป็นระบบ นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย มีแผนการประชาสัมพันธ์

๖. อำนวยการเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน มีผู้รับผิดชอบ มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ระยะสั้น และระยะยาว รายงานการเกิดเหตุการณ์ด่วน

๗. การร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมให้ครบวงจร

๘. ให้ความสำคัญกับการบริหารงานส่วนภูมิภาคและเขตพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่ละแห่ง เข้ามาทำงาน ทบทวนบทบาทหน้าที่สิ่งใดที่ต้องรู้และยังไม่รู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงหรือไม่

๙. โครงการจัดอบรมสัมมนา ต้องตอบโจทย์ที่ตั้งไว้ ใครควรเข้าร่วมการสัมมนา ผลลัพธ์ที่ต้องการ เนื้อหาต้องสัมพันธ์กับเวลา

๑๐. ยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษในทุกหลักสูตร

๑๑. ให้มีการนำ ICT เข้ามาใช้ในการบริหารงานในกระทรวงอย่างกว้างขวาง ดำเนินการศูนย์ศึกษาทางไกล (DL Thailand) ให้บูรณาการเข้ากับสถานีวิทยุเพื่อการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (ETV)

๑๒. ให้ความสำคัญกับเทคนิคการสอน และการสื่อความหมาย

๑๓. ให้ความสำคัญกับบรรยากาศในการทำงาน ให้ความสำคัญกับธงชาติ ความสำคัญในพื้นที่รับผิดชอบทุกระดับในเขตพื้นที่ การรักษาความปลอดภัยแผนเผชิญ

๑๔. ให้ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ครูมีเวลาทุ่มเทให้กับการเรียนการสอนของนักเรียนอย่างจริงจัง

๑๕. การประเมินเพื่อความก้าวหน้าต้องสอดคล้องกับผลการพัฒนาผู้เรียนทั้งความรู้และคุณลักษณะ และทักษะชีวิต

๑๖. การแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑๗. ให้ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การนำเด็กนักเรียน ครูออกนอกห้องเรียน

นโยบายด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

๑. การแก้ไขปัญหาเด็กประถม อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้

- ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนที่เห็นผลสัมฤทธิ์ชัดเจน เช่น การสอนแบบแจกลูกสะกดคำ โดยใช้แนวการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการสมอง (BBL)

- กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนชั้น ป.๑ ต้องอ่านออกเขียนได้ ชั้น ป.๒ ขึ้นไปต้องอ่านคล่องเขียนคล่อง เป็นต้น

๒. การดูแลเด็กออกกลางคัน

- การดูแลเด็กออกกลางคันให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับ เช่น ต้องมีฐานข้อมูลเรื่องนี้ หากเด็กจบออกไปต้องมีระบบติดตามดูแล และหากเด็กออกไปทำงานที่ใด ต้องสนับสนุนให้เรียนต่อในสถานศึกษาของ กศน.

๓. ปรับปรุงหลักสูตร

- การลดเวลาเรียน ลดการบ้านนักเรียน ให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข แต่ไม่ใช่เวลาเหลือแล้วไปจัดกิจกรรมที่เพิ่มภาระหรือเพิ่มการบ้านให้นักเรียนอีก

- ไม่ใช่การเรียนเพื่อมาสอบอย่างเดียว

- ต้องสร้างภูมิต้านทานให้กับเด็กในยุคโลกไร้พรมแดน ให้นักเรียนคิด/ปฏิบัติมากกว่าท่องจา

๔. การแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก

- การแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูสอนไม่ครบชั้นเรียน

- ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) อย่างจริงจังเต็มรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนไกลกังวลให้เป็นโรงเรียนต้นทางที่มีคุณภาพ

๕. การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

- การใช้โครงการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทางไกล DLTV และผ่าน ICT ด้วย DLTV

๖. การประเมินครู/ นักเรียน/ โรงเรียน

- การประเมินครู/ นักเรียน/ โรงเรียน หาความสมดุล ระหว่างการควบคุมคุณภาพทางการศึกษากับภาระงานของครูที่ต้องเพิ่มขึ้น ตลอดจนปรับปรุงการคัดสรรครู ผู้บริหาร การประเมิน วิทยฐานะให้เหมาะสม อาจจัดโมบายทีมจากส่วนกลาง เพื่อลดภาระครูหรือนาเทคโนโลยีเข้ามาช่วย

๗. การดูแลรักษาสิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์ในหน่วยงานและสถานศึกษา

- ควรจัดให้มีระบบในการดูแลรักษาสิ่งของทั้งหมดอย่างแน่นหนา ไม่ว่าจะเป็นอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ ตลอดจนครุภัณฑ์ต่างๆ ประกอบด้วย ๑) ระบบการจัดหา-แจกจ่าย โดยจะต้องมีตรรกะ-มีเหตุ มีผลในการแจกจ่าย ไม่ใช่แจกจ่ายตามความเสน่หา จะทำให้เกิดความเลียแข้งเลียขากัน เป็นเรื่องที่ไม่ดี ๒) ระบบการซ่อมบำรุง ควรตั้งทีมเฉพาะขึ้นมาเพื่อบำรุงดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องทุกวงรอบการใช้งาน พร้อมทั้งมีความต่อเนื่อง และ ๓) การจำหน่าย เพื่อที่จะได้จัดซื้อทดแทน

๘. การดูแลเรื่องสวัสดิการ

- ให้ความสำคัญกับการบรรจุ โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง วิทยฐานะ

- การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูจำนวนกว่าล้านล้านบาท ขณะนี้ได้มีการวางแนวทางและจัดระบบแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ร่วมกับธนาคารออมสินแล้ว จึงขอฝากให้ครูใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต รู้จักใช้ รู้จักเก็บ ไม่แก่งแย่งแข่งขันกัน ขอให้ครูพยายามลดหนี้ลง ในขณะเดียวกันต้องสร้างจิตสำนึกในการใช้จ่ายให้กับลูกหลานของตัวเองด้วย

๙. การขยายโครงการธนาคารขยะในสถานศึกษา

- ปลูกฝังการคัดแยกขยะ และทิ้งขยะให้ถูกที่แก่นักเรียน นิสิตนักศึกษาในทุกระดับการศึกษาและทุกสังกัด

- ขยายโครงการธนาคารขยะในโรงเรียนสังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๓๘,๐๐๐ แห่งทั่วประเทศ โดยมอบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ศึกษารายละเอียดเพื่อหาแนวทางขยายโครงการธนาคารขยะให้ครบทุกโรงเรียน

แนวทางการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาใน ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. Hit the Point ฉีกปัญหาให้ขาด ตีโจทย์ให้แตกเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด

๒. Dynamic ขับเคลื่อนงานตลอดเวลา

๓. Lively ทางานแบบมีชีวิตจิตใจ

จุดเน้น ๖ ยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนด จุดเน้น ๖ ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางการดาเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑. ครู เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงเอก ภาระงานเยอะ ขาดขวัญและกาลังใจ โดยมีแนวทางดำเนินงาน อาทิ โครงการคุรุทายาท ทุนครูระดับอุดมศึกษา ราชภัฏเป็นเลิศ (ด้านครู) มหาวิทยาลัย พี่เลี้ยงพัฒนาครูช่วงปิดภาคเรียน ปรับปรุงเกณฑ์ประเมินวิทยฐานะ ปรับปรุงบ้านพักครู เป็นต้น

๒. หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อแก้โจทย์เด็กเรียนมาก ไม่มีความสุข และผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยใช้แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การตั้งกรมวิชาการ โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ STEM Education กระบวนการ BBL ทวิศึกษา การจัดทำมาตรฐานภาษาอังกฤษ Boot-camp เป็นต้น

๓. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อการผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัย ที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อส่งเสริมการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศ ยกระดับมาตรฐานฝีมือ แก้ปัญหาขาดแคลนกำลังแรงงานสายวิชาชีพ และงานวิจัยที่ไม่สามารถนาไปใช้ได้จริง โดยใช้แนวทางการสร้างค่านิยมอาชีวศึกษา ทุนการศึกษาด้านวิชาชีพ ทวิศึกษา ทวิภาคี อาชีวศึกษาสู่สากล ปรับเกณฑ์การสรรหาและบรรจุครูอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่เป็นเลิศ ทุนให้ยืมสาขา ขาดแคลน เช่นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

๔. การประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการประเมินครู การศึกษาต่อในแต่ละระดับ การประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและสถานศึกษา โดยการสร้างกรอบมาตรฐานการประเมิน กำหนดแนวทางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา การทดสอบผ่านหรือซ้ำชั้น ประถมศึกษา ปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พัฒนาแบบทดสอบการศึกษามาตรฐานระดับชาติ สร้างเครื่องมือ ระบบวิธีประเมินหรือประกันคุณภาพ เป็นต้น

๕. ICT เพื่อการศึกษา เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูล และระบบการจัดการเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ โดยใช้แนวทางการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน มีการบูรณาการงบประมาณ ICT และโครงการ DLTV เป็นต้น

๖. การบริหารจัดการ เพื่อให้มีระบบงบประมาณที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน การกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ที่มีการบูรณาการและกระจายอำนาจ โดยใช้แนวทางของระบบคูปองเพื่อการศึกษา การจัดสรรงบประมาณตามกรอบปฏิรูปการศึกษา จัดกลุ่ม Cluster การปรับโครงสร้าง และปรับปรุงระเบียบในการเข้าสู่ตำแหน่งและความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้บริหารในพื้นที่

กลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.))

กลยุทธ์ ๑ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมความสามารถด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียน**รู้**

กลยุทธ์ ๒ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และห่างไกลยาเสพติด

กลยุทธ์ ๓ ขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และลดความเสี่ยงจากการออกกลางคันโดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง

กลยุทธ์ ๔ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา หลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ ๖ พัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่ยากลำบาก

แนวนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

รัฐมนตรีว่าการศึกษาธิการ กล่าวว่า ต้องการให้ทุกหน่วยงานจัดทำงบประมาณภายใต้กรอบการจัดทำแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ, แผนบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ตามนโยบายรัฐบาล และจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดที่มีความเที่ยงตรงและสร้างผลลัพธ์ (outcomes) ที่ชัดเจน โดยขอให้ใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการก่อสร้างต่าง ๆ ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ในการใช้งานได้จริง ไม่ควรเน้นความหรูหรามากเกินไป และงบประมาณด้านบริหารงานก็ควรใช้เท่าที่จำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงควรจัดทำในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ตามกรอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ๖ ด้าน และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง, ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ, ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบ), ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างการเติบโตจากภายใน, ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน, ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะจัดทำข้อเสนองบประมาณเบื้องต้น (Pre-Ceiling) เป็น ๓ ส่วน คือ แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานพื้นฐาน และแผนงานบุคลากรภาครัฐ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล

และภารกิจของหน่วยงาน ตลอดจนมีแผนปฏิบัติงาน แผนใช้จ่ายงบประมาณ และบูรณาการงบประมาณในมิติพื้นที่

ในส่วนของแผนงานยุทธศาสตร์ จะต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องเชื่อมโยงกันใน ๓ ส่วน คือ

๑) ยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นร่มใหญ่ของแผนงานยุทธศาสตร์ที่มีงบประมาณทั้งหมด ๕.๑ แสนล้านบาท

๒) แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ในเบื้องต้นรัฐบาลกำหนดไว้ ๒๕ แผนบูรณาการ โดยกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบแผนบูรณาการ (๑๓) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความเกี่ยวข้องกับอีก ๒๑ แผนบูรณาการ อาทิ (๒) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๔) การป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด (๑๘) การบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม

๓) จุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๖ ด้าน คือ

- ครู เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงเอก ภาระงานเยอะ ขาดขวัญและกำลังใจ โดยมีแนวทางดำเนินงาน อาทิ โครงการคุรุทายาท, ทุนครูระดับอุดมศึกษา, ราชภัฏเป็นเลิศ (ด้านครู), มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง, พัฒนาครูช่วงปิดภาคเรียน, ปรับปรุงเกณฑ์ประเมินวิทยฐานะ, ปรับปรุงบ้านพักครู เป็นต้น

- หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อแก้โจทย์เด็กเรียนมาก ไม่มีความสุข และผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยใช้แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, การตั้งกรมวิชาการ, โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้, STEM Education, กระบวนการ BBL, ทวิศึกษา, การจัดทำมาตรฐานภาษาอังกฤษ, Boot-camp เป็นต้น

- พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อการผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ เพื่อส่งเสริมการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศ, ยกระดับมาตรฐานฝีมือ, แก้ปัญหาขาดแคลนกำลังแรงงานสายวิชาชีพ และงานวิจัยที่ไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยใช้แนวทางการสร้างค่านิยมอาชีวศึกษา, ทุนการศึกษาด้านวิชาชีพ, ทวิศึกษา, ทวิภาคี, อาชีวศึกษาสู่สากล, ปรับเกณฑ์การสรรหาและบรรจุครู, อาชีวะ/อุดมศึกษาเป็นเลิศ, ทุนให้ยืมสาขาขาดแคลน, ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

- การประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการประเมินครู, การศึกษาต่อในแต่ละระดับ, การประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและสถานศึกษา โดยการสร้างกรอบมาตรฐานการประเมิน, กำหนดแนวทางการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา, การทดสอบผ่าน/ซ้ำชั้น ป.๖ ม.๓ ม.๖, พัฒนาแบบทดสอบการศึกษามาตรฐานระดับชาติ, สร้างเครื่องมือ ระบบ วิธีประเมิน/ประกันคุณภาพ เป็นต้น

- ICT เพื่อการศึกษา เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบฐานข้อมูล และระบบการจัดการเนื้อหาสาระ/องค์ความรู้ โดยใช้แนวทางการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน มีการบูรณาการงบประมาณ ICT และโครงการ DLTV เป็นต้น

- การบริหารจัดการ เพื่อให้มีระบบงบประมาณที่สอดคล้องกับการดำเนินงาน การกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ ที่มีการบูรณาการและกระจายอำนาจ โดยใช้แนวทางของระบบคูปองเพื่อการศึกษา การจัดสรรงบประมาณตามกรอบปฏิรูปการศึกษา จัดกลุ่ม Cluster การปรับโครงสร้าง และปรับปรุงระเบียบในการเข้าสู่ตำแหน่งและความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้บริหารในพื้นที่

ตอนที่ ๒ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๓) ได้กล่าวถึงนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ภายในปี ๒๕๖๑ จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน ๓ ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนรวมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ ๔ ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ปี ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้ใช้ ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่าง มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลกัสูตร และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับเป้าหมาย ของอาเซียน (ASEAN) ภายในปี ๒๕๖๑ ทั้งนี้ จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศกัราช ๒๕๕๑ ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา ๑ ปีการศึกษา พบว่า การพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ซึ่งควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่ มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ปี ๒๕๕๓ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสนุกกับการเรียนรู้ และมีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียนอย่างสร้างสรรค์ ประกอบสภาพปัญหาของประเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-Net, NT, TIMSS, PISA ต่ำในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ปัญหาด้านวิกฤตทางสังคมเกี่ยวกับความแตกแยก ความรุนแรง และปัญหาทุจริต ดังนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้นำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลและสภาพปัญหาของการใช้หลักสูตรที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพ และมีการทดสอบที่ได้มาตรฐานไปสู่ระดับชาติ สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา

ดังนั้น จึงจำเป็นที่รัฐต้องตรวจสอบประเมินผลว่าการจัดการศึกษาที่เป็นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงนั้น มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและมีคุณภาพเท่าเทียมกันมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขึ้น

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า **"สทศ."** ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า **"National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)"** เรียกโดยย่อว่า **"NIETS"** จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๘ ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๘ ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชนเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับสายการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดการศึกษาจึงมีความเป็นกลาง เป็นสถาบันที่มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินกิจการ ความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

การวัดและประเมินผลตามแนวนโยบายการศึกษาของไทย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ ประการแรกคือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๕๔, หน้า ๒)

๑. การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข;อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นนการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถามการระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้

๒. การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียน จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

นโยบายการนำ O-NET มาใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ ที่กำหนดให้การจัดการศึกษามีเอกภาพเชิงนโยบายหลากหลายทางปฏิบัติ กระจายอำนาจให้เขตพื้นที่การศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาแต่ต้องมีคุณภาพมาตรฐาน และมีการประกันคุณภาพ และมาตรา ๒๖ วรรคสอง ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อและให้นำผลการเรียนที่ผ่านมาใช้ประกอบการพิจารณา รวมทั้งมาตรา ๔๗-๕๑ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้สถาบันบรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนาและให้บริการ

ทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ได้รับข้อวิพากษ์วิจารณ์จากหลายภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งมีการกล่าวถึงปัญหาข้อสอบที่มีความกำกวม บางข้อเกินกว่าหลักสูตรกำหนด รวมไปถึงปัญหาข้อสอบผิดและไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นปัญหาที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กำลังเร่งแก้ปัญหาอยู่ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้าน*การพัฒนาการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้มีมาตรฐานเทียบเคียงนานาชาติ* โดยดำเนินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ตามแนวการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและระดับสากล ดังนี้

๑. มาตรฐานบุคลากรด้านการทดสอบ เป็นมาตรฐานเพื่อประกันคุณภาพว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ ประกอบด้วย ผู้ออกข้อสอบ ผู้กลั่นกรองข้อสอบ (ด้านเนื้อหา ด้านวัดและประเมินผล ด้านภาษา) ผู้บริหารการทดสอบระดับศูนย์สอบและระดับสนามสอบ ตลอดจนผู้คุมสอบ มีคุณภาพ มีคุณสมบัติ และหน้าที่ตามมาตรฐานสากล โดยมีจุดเน้นต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน มีความรู้ ความสามารถ และ มีประสบการณ์ในการออกข้อสอบ

๒. มาตรฐานด้านการพัฒนาแบบทดสอบ เป็นมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพว่าแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินมีการพัฒนาอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการดำเนินการที่เป็นมาตรฐานเชื่อถือได้ มีสารสนเทศเชิงประจักษ์ และเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพด้านความตรง ความเที่ยง และมีความยุติธรรม สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) ที่เกี่ยวข้องมาร่วมการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนด ตัวชี้วัดต้องรู้/ตัวชี้วัดที่สาคัญที่ใช้ออกข้อสอบ (Test Blueprint) คุณลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification) รูปแบบข้อสอบ ทั้งนี้ ได้เผยแพร่ตัวอย่างกระดาษคำตอบ, Test Blueprint, Test Specification, รูปแบบข้อสอบ, ตัวอย่างข้อสอบล่วงหน้าก่อนสอบ ทางเว็บไซต์ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) เพื่อให้ครูและนักเรียนรับทราบและเตรียมความพร้อม อย่างมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะมีการกาหนดให้ใช้ *Item Card (บัตรข้อสอบ)* ในการออกข้อสอบ แต่ละข้อ เพื่อให้ข้อสอบมีความตรง (Validity) ที่ต้องการวัด และให้เขียนอธิบายตัวถูกและตัวผิด เพื่อประกันความ ถูกต้องของการเฉลย

๓. มาตรฐานด้านการบริหารการทดสอบ เป็นมาตรฐานเพื่อประกันว่าระบบการบริหารการทดสอบมีความ ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ในระดับชาติและระดับนานาชาติ ทั้งนี้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้จัดทำระเบียบว่าด้วยแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการทดสอบ พ.ศ.๒๕๕๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อนักเรียน บุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประชาชนให้ได้รับทราบ โดยทั่วกัน

๔. มาตรฐานด้านการพิมพ์ข้อสอบ การรับ/ส่ง การตรวจ ให้คะแนน และการประเมินผลเป็นมาตรฐาน เพื่อประกัน คุณภาพว่า ระบบการพิมพ์ แบบทดสอบ และกระดาษคำตอบ มีการควบคุมและ

กากับการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีมาตรการรักษาความปลอดภัยและการเก็บรักษาความลับอย่าง รัดกุม มีกระบวนการตรวจให้คะแนนที่ถูกต้องมีระบบชัดเจนและตรวจสอบได้ โดยใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศในการตรวจสอบ ตรวจคะแนน และประมวลผล มีการรายงานผลด้วยคะแนนที่มี ความหมายและมีการแปลคะแนนอย่างเหมาะสมเทียบเทียงกับผลการทดสอบแต่ละครั้ง/ปี

๕. มาตรฐานด้านการรายงานผลและการนาผลไปใช้ เป็นมาตรฐานเพื่อประกันว่าคุณภาพการรายงาน มีความถูกต้อง เหมาะสมเป็นธรรม สามารถนาผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนและ การบริหารการศึกษา นอกจากนี้ ได้เผยแพร่ผลวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบนาเสนอต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เผยแพร่ ใบรายงานผลสอบ O-NET ในระดับตัวชี้วัด มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้แกนกลาง ในแต่ละสาระ โดยจำแนกตามตัวแปร (ขนาดโรงเรียน ที่ตั้ง เขตพื้นที่ ศึกษาธิการจังหวัด/ภาค ภูมิภาค และประเทศ รายสาระ) มี ๔ แบบ ได้แก่ รายบุคคล รายโรงเรียน (มี ๖ ฉบับ) รายเขตพื้นที่ รายศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการภาค รวมถึงเผยแพร่ผล วิเคราะห์ O-NET ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษา/ เขตพื้นที่/ ศึกษาธิการจังหวัด/ ศึกษาธิการภาค เพื่อทราบและเป็นข้อมูล เปรียบเทียบและพัฒนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง (www.niets.or.th)

แนวทางข้างต้นจึงเป็นสิ่งสาคัญที่ทำให้ระบบการสอบ O-NET เป็นที่ยอมรับ และสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสนใจการเรียน ในห้องเรียน ไม่มุ่งเน้นการกวดวิชา เพราะข้อสอบ O-NET จะสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งระทรวงศึกษาธิการ ได้นำมากำหนดเป็นนโยบายที่ต้องการปรับระบบการสอบ O-NET โดยมีแนวทางที่สาคัญ คือ เน้นการออกข้อสอบ O-NET ให้สอดคล้องกับการเรียน การสอน เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาต่าง ๆ ให้สูงขึ้นต่อไป *สอดคล้องกับนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการในข้อที่ ๗ : ภายในปี ๒๕๖๐ ปรับระบบการสอบ O-NET ให้เป็นที่ยอมรับ และสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา*

การนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงนโยบายการนำ O-NET มาใช้ยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะขับเคลื่อนในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้คะแนนสอบแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET เป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะกำหนดเป้าหมายความคาดหวังไว้แล้วให้เขตพื้นที่ฯ และโรงเรียนไปจัดทำแผนปฏิบัติ ซึ่งในช่วงแรก สพฐ. จะให้ความสำคัญกับการสอบโอเน็ตในช่วงชั้นที่ ๒ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน ๒ กลุ่มสาระภาษาไทย และคณิตศาสตร์ โดยปีการศึกษา ๒๕๕๔ จะกำหนดเป็นเป้าหมายที่เทียบเคียงจากค่าเฉลี่ยของคะแนนโอเน็ตที่นักเรียนทำได้ในปีการศึกษา ๒๕๕๑ และ ๒๕๕๒...” และยังกล่าวต่อไปว่า “...สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะใช้มาตรการเชิงบวกทำให้เกิดปรากฏการณ์เตรียมความพร้อม และปรับการเรียน

การสอนในชั้นเรียนไม่มีการลงโทษ แต่จะวางเงื่อนไขให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ความคาดหวังอย่างเร่งด่วนและต้องมีการเตรียมการตั้งแต่ชั้น ป.๑-ป.๕ ไม่ใช่เตรียมตัวในชั้น ป.๖ โดยจะใช้การให้กำลังใจไม่ใช้การกดดัน เพราะไม่อยากให้เกิดผลที่ไม่พึงประสงค์ หรือมีการติวเพื่อสอบโอเน็ต ขณะเดียวกันก็ให้คะแนนโอเน็ตมีความศักดิ์สิทธิ์มากขึ้น มีผลต่อตัวนักเรียน อาทิ ใช้ในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อ ชั้น ม.๑ และ ม.๔ เป็นต้น...” (สำนักทดสอบทางการศึกษา. ม.ป.ป.)

จากประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงนามโดยรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะนั้น คือ ศาสตราจารย์สุชาติ ธาราดำรงเวช มีใจความว่า ให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้ในระยะเริ่มแรกให้ใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษาและผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสัดส่วน ๘๐ : ๒๐ โดยอาจปรับสัดส่วนเพิ่มขึ้นได้ตามความเหมาะสมในโอกาสต่อไป (สัมพันธ์ พันธุพฤกษ์, ๒๕๕๖)

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้ารับการทดสอบระดับชาติ เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ผลการประเมินในการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาของประเทศนั้น ซึ่งในประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้การใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นไปอย่างเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนและกำหนดวิชาในการทดสอบจาก ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เหลือ ๕ กลุ่มสาระ และให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปรับสัดส่วนการใช้ผลการทดสอบ O-NET ฉบับวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ และให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน โดยให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ใช้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษา และผลการทดสอบ O-NET ในสัดส่วน ๗๐ : ๓๐ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไป โดยประกาศเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคมนั้น เนื่องจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการปรับลดสัดส่วนการใช้คะแนน O-NET ที่นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในขณะนั้นลงนาม กำหนดให้ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ให้ใช้ผลการเรียนของผู้เรียนที่ประเมินโดยสถานศึกษาและผลการทดสอบ O-NET ในสัดส่วน ๕๐ : ๕๐ แต่เมื่อนักวิชาการวิเคราะห์แล้วเห็นว่าการใช้สัดส่วนดังกล่าวเป็นการให้น้ำหนักที่มากเกินไป จึงเสนอเห็นชอบให้คงสัดส่วน ๗๐ : ๓๐ ต่อไป

คณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ปรับลดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) จาก ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ เหลือ ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับอีก ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาศิลปะ และวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ให้โรงเรียนเป็นผู้ออกข้อสอบและจัดสอบเอง โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘

Roadmap เส้นทางการเพิ่มผลสัมฤทธิ์สู่เป้าหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเส้นทางสู่เป้าหมายไว้ดังนี้

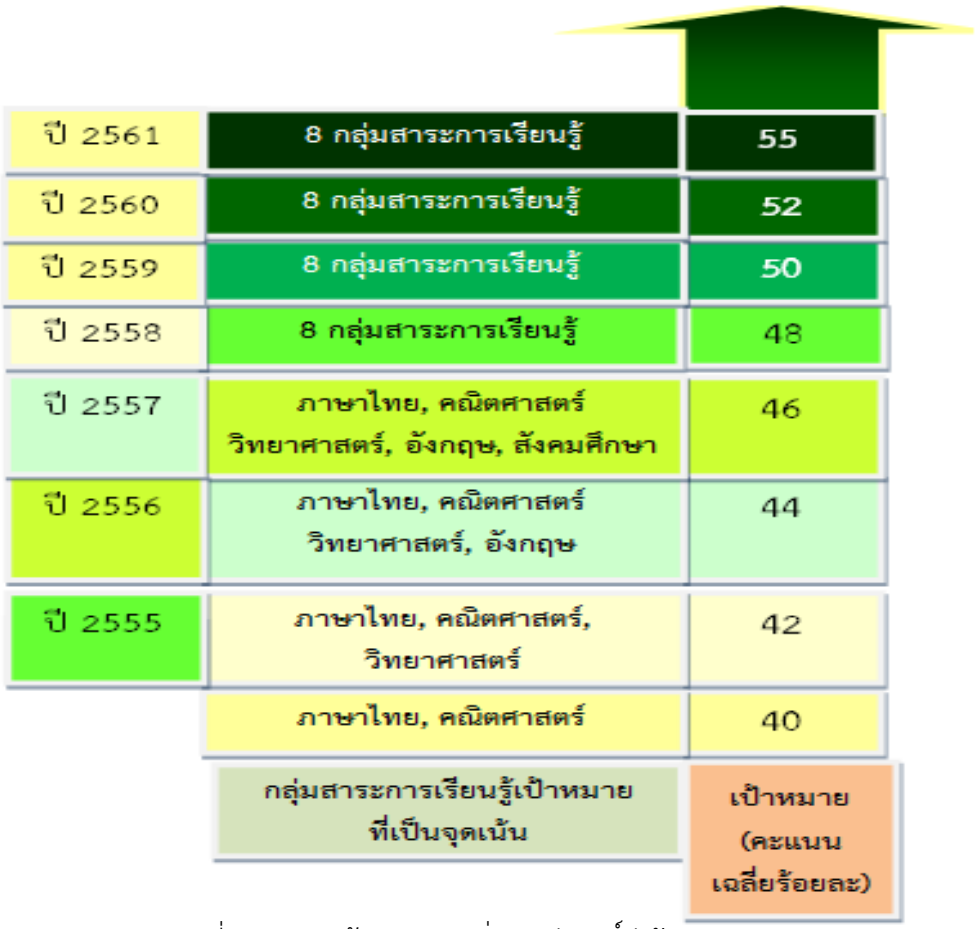

แผนภาพที่ ๒ แสดงเส้นทางการเพิ่มผลสัมฤทธิ์สู่เป้าหมาย

ที่มา : สำนักทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำ Roadmap การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลคะแนน O-NET โดยมีเป้าหมายใช้ผลคะแนน O-NET เป็นแนวทางในการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ใช้กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

แนวการดำเนินการ

๑. สพฐ.

๑.๑ วิเคราะห์ข้อมูลผลคะแนน O-NET ของนักเรียนเป็นรายเขต/ภาพรวม

๑.๒ กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมายการยกระดับผลสัมฤทธิ์ O-NET แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

๑.๓ รวบรวมและเผยแพร่ฐานข้อมูลโรงเรียนต้นแบบ/Good หรือ Best Practicesที่เป็นตัวแบบในการพัฒนา

๑.๔ ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ ข้อมูลวิชาการในการดำเนินงานยกระดับของเขต/กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพฯ

๑.๕ กำกับ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะ และต่อเนื่อง

๒. สพป./สพม.

๒.๑ รวบรวมข้อมูลผลคะแนน O-NET ของแต่ละโรงเรียนในเขต

๒.๒ วิเคราะห์และจัดกลุ่มโรงเรียนตามผลคะแนน O-NET

๒.๓ ใช้ยุทธศาสตร์และเป้าหมายการยกระดับผลคะแนน O-NET ของ สพฐ. เป็นฐานในการกำหนดกลยุทธ์ และกิจกรรมในการส่งเสริมการทำงานของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพของเขต

๒.๔ เฝ้าระวัง นิเทศ ติดตามและช่วยเหลือกลุ่มเครือข่ายฯ ในการยกระดับคะแนน O-NET ของสถานศึกษาแต่ละกลุ่ม

๒.๕ สรุป และรายงานผลการดำเนินงานต่อ สพฐ.

๓. กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพของเขต/จังหวัด

๓.๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายฯ

๓.๒ วิเคราะห์สภาพปัญหา กำหนดแนวทาง และดำเนินการในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน

๓.๓ ใช้สถานศึกษา/บุคลากร/สื่อ/นวัตกรรมที่ประสบผลสำเร็จ หรือ Best Practices ที่มีอยู่ในพื้นที่มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนในเครือข่าย

๓.๔ KM แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพ

๓.๕ วัดและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อปรับปรุง/พัฒนาทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

๓.๖ สรุป และรายงานผลต่อ สพป./สพม./สพฐ.

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การทำงานเชิงระบบแบบบูรณาการโดยใช้ฐานข้อมูลของเขตพื้นที่/สถานศึกษาในการวางแผนการพัฒนา

แนวการดำเนินการ

๑. บูรณาการแผนงาน/โครงการของสำนักต่าง ๆ ใน สพฐ. ทั้งด้านบุคลากร การบริหารจัดการ และวิชาการ

๒. บูรณาการแผนงาน/โครงการจาก สพฐ. ไปสู่ สพม. สพป. และกลุ่มงานต่าง ๆ

๓. ปรับปรุงระบบบริหารงบประมาณในรูปวงเงินรวมแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม ยกระดับ ผลคะแนน O-NET

๔. จัดทำฐานข้อมูลผลคะแนน O-NET ของนักเรียนแยกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับคุณภาพที่เชื่อมโยงกันตั้งแต่ สพฐ. สพม. สพป. และสถานศึกษา และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

๕. ประสานการทำงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) ในการประเมินผู้เรียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลให้มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

แนวการดำเนินการ

๑. ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายประสิทธิภาพการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

๒. นิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบโดยคณะทำงานแบบบูรณาการ

๓. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน

๔. วิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม โดยใช้เครือข่าย

หลักการนำผลการทดสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สัมพันธ์ พันธ์พฤกษ์ (๒๕๕๗) กล่าวถึงหลักการนำผลการทดสอบโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

๑. การมีเป้าหมายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑) ยุทธศาสตร์ ๑ : ให้คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลและตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๕๐

๒. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หนังสือลง ๓ ก.พ.๕๓)

๒.๑ ใช้คะแนนเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อชั้น ม.๑ และ ม.๔ ในโรงเรียนที่มีการ

แข่งขันสูง

๒.๒ ให้ครูผู้สอนนำคะแนนไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน

๓. ประกันคุณภาพการศึกษา (พรบ. การศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๙ (๓), ๔๘,๔๙)

๓.๑ ประกันคุณภาพภายใน

๓.๒ ประเมินคุณภาพภายนอก

๔. ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหาร

๕. ให้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้น (ม.๑ ม.๔ ป.ตรี admission กลาง รับตรง กสพท.)

๖. เป็นส่วนหนึ่งของ EXIT EXAM โดยเป็นเกณฑ์การจบการศึกษาในระดับ ป.๖, ม.๓ และม.๖ ประกาศใช้ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นต้นไปให้ใช้ผลการประเมินระดับโรงเรียน (School Assessment) ร่วมกับการประเมินการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ทั้งนี้การสอบโอเน็ตที่เป็น Standard Based Achievement Test และสอบ ๕ วิชาหลักคือภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ โดยมาตรฐานการรายงานผลและการนำผลไปใช้นั้น มีระบบ ๔ ระบบ ประกอบด้วย ระบบเอกสารการรายงานผลการทดสอบ ระบบมาตรการเผยแพร่ผลการทดสอบ ระบบการเปิดเผยข้อมูลผลการทดสอบ และระบบการติดตามและตรวจสอบ โดยการการรายงานผลและการนำผลไปใช้ มีเป้าหมายดังนี้

(๑) การประเมินตนเองเพื่อการแนะแนวและปรับปรุงการเรียนการสอนและการบริหาร

(๒) ประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) คัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

(๔) เทียบเคียงคุณภาพระดับชาติและนานาชาติ

(๕) เป็นส่วนหนึ่งของการจบการศึกษาตามหลักสูตร

หลักการนำผลคะแนนโอเน็ตไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สามารถแบ่งออกเป็นหลายระดับ ดังนี้

๑. ระดับนักเรียน โดยในรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานแสดงคะแนนของนักเรียนแต่ละคน โดยนักเรียนสามารถดูคะแนนของตนเองในแต่ละวิชาว่าสูงกว่าหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับโรงเรียน ระดับสังกัดและระดับประเทศเพื่อเป็นการประเมินและพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

๒. ระดับครูผู้สอน โดยครูผู้สอนแต่ละรายวิชาสามารถดูผลคะแนนรายวิชาที่ตนเองสอนจากใบรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน เป็นการรายงานผลการสอบรายบุคคลของนักเรียนทั้งโรงเรียน

๓. ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ต้องพิจารณาค่าสถิติทุกกลุ่มสาระวิชาและแยกย่อยรายมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสามารถพิจารณาผลการสอบในภาพรวมของวิชา จากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนเทียบเคียงกับโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน หรือโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเดียวกันที่มีสภาพแวดล้อมในการ

จัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน และระดับประเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนยิ่งขึ้น โดยใช้ระบบการนิเทศแล้วส่งเสริมสนับสนุน

๔. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ในใบรายงาน ค่าสถิติระดับศูนย์สอบ (ป.๖ และ ม.๓) แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ ซึ่งเขตพื้นที่นำไปใช้ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดได้

๕. ระดับต้นสังกัด ต้นสังกัดของโรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถนำผลการสอบโอเน็ตไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาครูผู้สอนในสังกัดให้มีความรู้ ความชำนาญในสาขาวิชาที่สอน กระตุ้นผู้บริหารสถานศึกษาให้นิเทศ กำกับ ติดตาม จัดทำระบบช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

๖. ระดับประเทศ กระทรวงศึกษาธิการนำผลการสอบโอเน็ตไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๑ ให้ผลการสอบโอเน็ต ๕ วิชาหลักของนักเรียนทั้งประเทศมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๕๐ ให้เป็นไปตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๖๑) ให้คนไทยการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

จากนโยบายการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้ผลคะแนน O-NET การประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว จึงเป็นภาระสำคัญของหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนากระบวนการ พัฒนาความสามารถด้านภาษา ด้านการคำนวณ และด้านเหตุผล นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ อันจะนำไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ จุดเน้นพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพและพัฒนามาตรฐานการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ ๑ หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นโรงเรียนบ้านทรัพย์เจริญ จึงได้จัดทำโครงการยกระดับคุณภาพผู้เรียน เพื่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (NT/O-NET) เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในประเทศไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ และมาตรา ๔๘ กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นกระบวนการหรือวิธีการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงผลสำเร็จในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๓) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ๔ ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตัดสินผลการเรียนโดยการประเมินระดับชาติเป็นการประเมินตามมาครฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้น ป.๓. ป.๖. ม.๓ และ ม.๖ เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจระดับนโยบายของประเทศและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะมีการดำเนินการประเมินผลระดับสถานศึกษาจากหลายหน่วยงาน เช่น สำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน)

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในปัจจุบันมีอยู่หลายประเภท แต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายการจัดสอบแตกต่างกัน เช่น การสอบ NT (National Test) เป็นการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ดำเนินการจัดสอบโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอบประเมินผลด้วยข้อสอบกลาง ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบประเมินทุกคนในระดับชั้น ป.๒, ป.๔, ป.๕ และ ม.๒ การสอบ O-NET (The National Education Test) เป็นการทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้น ป.๖, ม.๓ และ ม.๖ ดำเนินการจัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ การสอบ V-NET (Vocational National Education Test) เป็นการทดสอบวัดความรู้มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับชั้น ปวช. ป.๓ และการสอบ I-NET (Islamic National Education Test) เป็นการทดสอบมาตรฐานอิสลามศึกษา โดยการทดสอบนักเรียน ๓ ระดับ คือ อิสลามศึกษาตอนต้น อิสลามศึกษาตอนกลาง และอิสลามศึกษาตอนปลาย ดำเนินการจัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๕๘)

สำหรับการสอบ O-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๙ นี้เป็นครั้งแรกที่มีข้อสอบอัตนัยจำนวน ๒ ข้อ ในวิชาภาษาไทยของชั้น ป.๖ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของคะแนนทั้งหมด เพื่อวัดความสามารถทางการเขียนและการคิดวิเคราะห์ของเด็ก เนื่องจากการสอบแบบอัตนัยเป็นวิธีการที่สามารถวัดผลด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กได้ หากเราจะสอนให้เด็กคิดเป็นแต่ยังออกข้อสอบแบบปรนัย ก็จะทดสอบไม่ได้ว่าเด็กคิดเป็นหรือไม่ อีกทั้งผลการสอบแบบอัตนัยจะทำให้รู้ว่าเด็กไทยมีความสามารถในการเขียน การจับใจความ และการคิดวิเคราะห์หรือไม่ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำผลการสอบนี้มาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ โดยถือเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาระบบการประเมินของประเทศ และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก็ได้ร่วมกันเตรียมการอย่างละเอียด อาทิ การพัฒนาและฝึกครูกว่า ๒,๐๐๐ คน ในการตรวจข้อสอบอัตนัย

สำหรับการขยายผลให้มีข้อสอบอัตนัยในวิชาอื่นของการสอบ O-NET เห็นว่าทุกฝ่ายต้องมีความพร้อมก่อน กล่าวคือ ต้องมีมาตรฐาน มีกระบวนการประกันคุณภาพ และการตรวจข้อสอบต้องมีคุณภาพ

ระดับสากล เราต้องมั่นใจว่าเรามีกระบวนการที่ดี เพราะการเตรียมการต่าง ๆ ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก เพราะการขยับแต่ละครั้งต้องเข้าใจว่าเรามีทรัพยากรเพียงใด หากเราทำใหญ่ไปจะทำได้เพียงรูปแบบแต่ไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ดีต้องมีการพัฒนาและมีเป้าหมายชัดเจน ไม่เช่นนั้นอาจจะล้มเหลวกันทั้งประเทศ

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีแนวทางเพิ่มสัดส่วนข้อสอบอัตนัยเป็นร้อยละ ๓๐ ในวิชาภาษาไทยของชั้น ป.๖ เป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนออกข้อสอบอัตนัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กคุ้นชินกับการสอบ O-NET เพราะข้อสอบอัตนัยมาติวกันเพียงไม่กี่วันก่อนสอบไม่ได้ และครูก็ต้องปรับวิธีการสอนใหม่ ต้องสอนเด็กว่าจะเขียนอย่างไร คิดอย่างไร และสรุปความอย่างไร เพราะวิธีการประเมินก็ได้เปลี่ยนไปแล้ว

นอกจากนี้ การสอบ O-NET ปี ๒๕๕๙ เป็นปีแรกที่ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) จัดให้มีการทดสอบแบบ e-Testing หรือการทดสอบแบบออนไลน์ โดยมีนักเรียนจำนวน ๖๔๘ คน เข้าสอบ e-Testing ด้วยความสมัครใจ ต่อจากนี้กระทรวงศึกษาธิการจะส่งเสริมและต่อยอดให้สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จัดทำ e-Test Bank หรือคลังข้อสอบแบบออนไลน์เพื่อให้เด็กสามารถเข้าไปลองทำข้อสอบ และทดสอบระดับความสามารถของตนเองได้ เพราะเด็กควรมีโอกาสเข้าถึงความกว้างของการประเมิน อีกทั้ง e-Test Bank จะทำให้เด็กไม่ต้องไปเรียนกวดวิชา และในอนาคตอาจจะดำเนินการจัดทำ e-Test Bank ในลักษณะแอพพลิเคชันเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่ายด้วย

ในส่วนของการเปิดเผยลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ได้ทำการชี้แจงและประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์ของการสอบ ขอบเขตของแบบทดสอบ โครงสร้างและรูปแบบของแบบทดสอบ รวมทั้งขอบเขตเนื้อหาและเฉลยแบบทดสอบที่สอดคล้องกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกช่องทาง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณาจารย์ และนักเรียนทราบว่าข้อสอบมีลักษณะอย่างไรบ้าง

นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ของปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. ลดจำนวนวิชาจาก ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็น ๕ กลุ่มสาระการเรียนรู้ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทยภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) (ลดภาระการสอบ/การกวดวิชา/ค่าใช้จ่าย/ลดความเครียด)

๒. ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ การสอบ O-NET ป.๖ วิชาภาษาไทย ได้เพิ่มรูปแบบข้อสอบอัตนัย ๒๐%

๓. เปิดเผยลักษณะเฉพาะของแบบทดสอบ (Test Specification) เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัว

๔. เปิดเผยข้อสอบและเฉลยเพื่อการเรียนรู้และลดการกวดวิชา รวมถึงลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสอบของนักเรียน

๕. จัดทำคลังข้อสอบให้การประเมินผลแบบ Summative (โดย สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับการประเมินผลแบบ Formative (โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.))

๖. การทดสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing) มี ๑๐ ศูนย์ ตามศูนย์เครือข่ายของ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) (มหาวิทยาลัยในภูมิภาคต่างๆ) เพื่อเป็นการสนับสนุนรูปแบบการทดสอบที่การทดสอบด้วยกระดาษไม่สามารถรองรับได้ เช่น การฟังเสียง และภาพเคลื่อนไหว และรองรับการทดสอบได้หลายครั้งตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

๗. ระบบการรายงานผลแบบอัตโนมัติ (RPS : Reporting Service System) โดยครู นักเรียน และสถานศึกษาสามารถใช้ผลการทดสอบและตรวจสอบความถูกต้องของผลการทดสอบได้ผ่านทางระบบ RPS

๘. นำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษา ตามนโยบายการขับเคลื่อนภารกิจเร่งด่วน ของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายการประเมินคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีประเด็นสำคัญ ดังนี้

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Testing: O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เป็นการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดสอบ

๑. การสอบ O-NET ปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีการกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการทดสอบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๔ กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ

๒. หน่วยงานที่ออกข้อสอบ O-NET วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในทุกระดับชั้น คือ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ (สสวท.) ส่วนข้อสอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นนั้น หน่วยงานที่ออกข้อสอบ คือ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๓. ข้อสอบ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดให้มีข้อสอบแบบเขียนตอบ/อัตนัย ชั้น ป.๖ น้ำหนักคะแนนเป็น ๒๐% ของคะแนนเต็ม

๔. สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดส่งมาตรฐานและตัวชี้วัดต้องรู้ให้กับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ใช้เป็นกรอบในการทดสอบ O-NET ร่วมมือกันกำหนดกรอบโครงสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) กับสถาบันทดสอบทาง

การศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) รวมทั้งชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาและหน่วยงานในสังกัดได้รับทราบ

๕. สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ไม่ได้ทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) นั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินงาน โดยมีรูปแบบและแนวทางปฏิบัติในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

๖. เขตพื้นที่การศึกษา ต้องชี้แจงประชาสัมพันธ์กรอบโครงสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) ให้สถานศึกษา และหน่วยงานในสังกัดได้รับทราบ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความพร้อมสำหรับการทดสอบ O-NET บริหารจัดการสอบ และประสานความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนามสอบ ในการตรวจเยี่ยมสนามสอบ รายงานผลการทดสอบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

๗. สถานศึกษา ต้องชี้แจงกรอบโครงสร้างข้อสอบ (Test Blueprint) และรูปแบบข้อสอบให้ผู้เรียนทราบ เตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับการทดสอบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และรายงานผลการทดสอบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ประกาศ ศธ. เรื่อง สัดส่วนการใช้ผลการทดสอบO-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า ปัจจุบันนโยบายดังกล่าว ประกอบด้วย การทดสอบหลายประเภท อาทิ เช่น O-NET, I-NET, N-NET และ V-NET เป็นต้น มีการดำเนินการลงสู่การปฏิบัติโดยมอบหมายให้สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินนโยบายและกำหนดนโยบายดังกล่าว โดยกระจายการดำเนินการจัดสอบไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาของแต่ละจังหวัดในการประสานงาน กำกับติดตามการดำเนินการจัดสอบให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และรายงานผลไปยังสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลผลการสอบให้ประชาชนรับทราบต่อไป

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของการทดสอบที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง

นับจากประเทศไทยเราจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กว่าสิบปีที่ผ่านมา เด็กที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, มัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีความเกี่ยวพันโดยตรงกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานชุดเดียวกัน

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลโดยตรงต่อตัวผู้เรียนในการเรียนต่อ ส่งผลโดยตรงต่อสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาในภาพรวมถือว่าคะแนนของเด็กไทยอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ ไม่เว้นแม้แต่ภาษาไทย ผลการทดสอบเหล่านี้ส่งผลกระทบหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ทำให้นักลงทุนต่างชาติลังเลในการขยายการลงทุนเนื่องจากความน่าเชื่อถือในคุณภาพแรงงาน ด้านสังคม ทำให้นานาชาติจับตามองปัญหาความรุนแรงทางสังคมต่าง ๆ อันผูกโยงกับคุณภาพของพลเมือง ฯลฯ และแน่นอนว่าในวงการศึกษาจำเป็นต้องใช้เงื่อนไขตรงนี้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาท่ามกลางภาวะกดดันเรื่องงบประมาณของรัฐที่ทุ่มให้การศึกษามากที่สุดของวงเงินงบประมาณแผ่นดินในแต่ละปี

แต่อย่างไรก็ตามคุณภาพการจัดการเรียนการสอนขึ้นกับตัวแปรหลายด้าน โดยเฉพาะ*ด้านโรงเรียน* ได้แก่ ขนาด (เล็ก กลาง ใหญ่) ที่ตั้ง (เมือง ชนบท)และประเภทโรงเรียน(โรงเรียนในฝัน, โรงเรียนดีประจำตำบล, โรงเรียนนำร่องต่างๆ...) ตัวแปร*ด้านครู* ได้แก่มีครูสอนตรงวิชาเอก ครูมีความสามารถหรือสมรรถนะทางการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการท่องจำ แต่เน้นการคิดวิเคราะห์ระดับสูง และครูมีสมรรถนะในการวัดผลประเมินผลที่ครบถ้วนทุกมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมหรือไม่ ตัวแปร*ด้านนักเรียน* ได้แก่สติปัญญา ซึ่งมีข้อมูลค่าเฉลี่ยของไอคิวของเด็กไทย เท่ากับ ๙๑ จุด เกือบต่ำกว่าค่าเฉลี่ยกลางซึ่งให้ไว้ที่ ๙๐ -๑๑๐ จุด ขณะเดียวกันสติปัญญาอาจจะส่งผลถึงสมรรถนะของนักเรียนที่จำเป็นอย่างยิ่งคือต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้งการวิเคราะห์ขั้นพื้นฐาน และการคิดวิเคราะห์ระดับสูง ได้แก่ จำแนกข้อมูล เปรียบเทียบทางเลือกเพื่อการหาเหตุผล การพิจารณาตัดสินใจอย่างมีทั้งเหตุผลและมีวิจารณญาณ ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ผสมผสานนำไปสู่คำตอบที่สมบูรณ์ นอกจากสติปัญญาของนักเรียนแล้วยังขึ้นกับฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวนักเรียน อันได้แก่ ความยากดี มีจน ความอบอุ่น การเอาใจใส่ให้การช่วยเหลือดูแลการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนที่เป็นบุตรหลานของตนอย่างใกล้ชิด และตัวแปรสุดท้ายที่น่าจะกล่าวถึงคือ ตัวแปร*ด้านข้อสอบ*ได้แก่ รูปแบบของข้อสอบ เนื้อหาของข้อสอบ ที่นักเรียนจะต้องคุ้นเคย ตัวแปรด้านนี้กำลังได้รับการปรับปรุงโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษา เห็นว่าการไม่คุ้นเคยรูปแบบของข้อสอบ อาจมีผลต่อคะแนนสอบ จึงมีการเผยแพร่ตัวอย่างข้อสอบและให้ทดลองทำข้อสอบได้ด้วยผ่านทางสื่ออินเตอร์เน็ตกันอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ การสอนโดยครูผู้สอนของโรงเรียนแต่ละแห่ง และการสอบโดยการออกข้อสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ที่ผ่านมาดูจะมีช่องว่างในการประสานสัมพันธ์ก็ต้องได้รับพิจารณาบริหารจัดการให้มีความสอดคล้อง ไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับการนำผลคะแนนโอเน็ตไปใช้ ที่ผ่านมาคะแนนโอเน็ตมีความสำคัญกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพราะผลคะแนนไม่ต้องนำไปใช้ประกอบการสอบคัดเลือกใด ๆ แต่ให้ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงนักเรียนรายบุคคลว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งใด ซึ่งไม่แน่ใจว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ทำหรือไม่เพียงไร ขณะที่การทดสอบโอเน็ตของนักเรียน ม.๖ ต้องนำไปใช้ในการคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ตามระบบกลางการรับนักศึกษาเข้าเรียน

(Admission) ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความสำคัญกับการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (โอเน็ต) โดยให้เป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพการศึกษา และเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา ๒๕๕๕ การรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ มัธยมศึกษาปีที่ ๔ ได้มีการกำหนดนโยบาย*ให้นำผลการสอบโอเน็ตมาใช้สำหรับการศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๖ จะเรียนต่อ มัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔* โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ให้โรงเรียนพิจารณาการสอบเข้าเรียนต่อ ในชั้นดังกล่าวต้องใช้คะแนนโอเน็ต ร้อยละ ๒๐ ร่วมกับคะแนนในการสอบของโรงเรียน ร้อยละ ๘๐ ผลคะแนนโอเน็ตที่สูงจะเป็นความคาดหวังในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ผลคะแนนที่สูงไม่ใช่เฉพาะให้นักเรียนนำผลสอบไปเข้าเรียนต่อ แต่ผลคะแนนที่สูงขึ้นทุกวิชาจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชาติที่มีเป้าหมายให้ค่าเฉลี่ยถึง ร้อยละ ๕๐ โดยเฉพาะในวิชาหลัก

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) ได้กำหนดเป้าหมายและตัวบ่งชี้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองจนสิ้นสุด พ.ศ. ๒๕๖๑ ไว้ว่า “คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล” ซึ่งมีตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมายทั้งหมด ๗ ข้อ ซึ่งข้อหนึ่งในข้อที่สำคัญ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักจากการทดสอบระดับชาติ มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ ๕๐ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ หรือที่รู้จักกันในชื่อย่อว่า O-NET (Ordinary National Education Test) เป็นการสอบที่ถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมาย โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) เพื่อเป็นองค์กรกลางในการศึกษาวิจัย พัฒนา และให้บริการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติ ผลการสอบหรือคะแนนของผู้เรียนแสดงให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งสะท้อนได้ทั้งระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาและในภาพรวมระดับประเทศ จากผลจากการทดสอบสามารถชี้จุดเด่น จุดควรพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับและสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลกระทบ พบว่า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของการสอนของไทยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาผลกระทบของผู้เกี่ยวข้องจากการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศจะมีทั้งผลกระทบการสอบคัดเลือกเข้ามหามหาวิทยาลัยและผลกระทบจากการทดสอบระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลกระทบของการสอบด้านต่างๆ ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (๑) ผู้บริหารสถานศึกษา (๒) ครูผู้สอน (๓) ผู้ปกครอง และ (๔) นักเรียน
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ผลกระทบต่อผู้บริหารสถานศึกษา

Stecher (๒๐๐๒) ได้ศึกษาผลกระทบของการสอบที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า การสอบช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่องการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากร เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แต่ผลกระทบในเชิงลึกคือ ผู้บริหารต้องเสียทรัพยากรไปกับการเตรียมการสอบและจัดสรรทรัพยากรให้กับวิชาที่ถูกทดสอบมากเกิน จนอาจทำให้ผู้บริหารละเลยต่อความจำเป็นและปัญหาด้านอื่นๆ ของโรงเรียน

Human (๑๙๙๑) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนต่อนโยบายของการสอบโดยมีการเรียกผู้เกี่ยวข้องประชุม ปรึกษาหารือ และอภิปรายร่วมกับครูผู้สอนถึงวิธีการปรับปรุงคะแนนสอบของนักเรียนโดยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน วิธีการจัดการเรียนการสอน และการเตรียมสื่อของครูที่จะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนและการสอบของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน สรุปได้ว่าผลกระทบของการสอบที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผลในด้านแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เน้นในด้านการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

๒. ผลกระทบต่อครูผู้สอน

David (๒๐๐๘) ได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมในการศึกษาผลกระทบของการทดสอบระดับชาติต่อการรับรู้ของครูในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ความกดดันในการสอนและหน้าที่ทางวิชาชีพ โดยระยะแรกทำการสำรวจผลกระทบของการทดสอบระดับชาติโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความแปรปรวนสองทาง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับดีและมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมดีจะมีผลกระทบต่อการรับรู้และการตอบสนองต่อนโยบายการสอบของครู หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอน พบว่า การทดสอบระดับชาติ ทำให้ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอน ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตร บางครั้งต้องทำการสอนเพื่อการสอบ ต้องแบ่งเวลาเพื่อเตรียมการสอบประมาณหนึ่งในสามของเวลาเรียนทั้งหมด

Stecher (๒๐๐๒) ได้ศึกษาผลกระทบของการสอบที่มีต่อครู พบว่าผลกระทบในเชิงบวกคือการสอนช่วยให้ครูทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ครูสามารถจำแนกจุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร ทราบเนื้อหาบทเรียนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ ปรับปรุงการเรียนการสอนและจัดการเรียนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐาน กระตุ้นให้ครูสอนหนักขึ้น และส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนผลกระทบเชิงลบคือ ทำให้ครูเน้นการสอนไปที่เนื้อหาที่จะใช้สอนมากกว่าเนื้อหาตามหลักสูตร ทัศนคติของครูต่อคุณค่าในวิชาชีพลดลง และทำให้ครูมีการทุจริตเมื่อมีการจัดสอบ

วันดี สมมิตร (๒๕๕๒) ได้ศึกษาผลกระทบต่อการสอนระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมการสอนของครูที่ปฏิบัติมากหลังมีนโยบายการทดสอบระดับชาติ คือครูต้องคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่สอน วิเคราะห์โจทย์ข้อสอบ ใช้ข้อสอบ O-NET มาสอน เตรียมเนื้อหาตามแนวข้อสอบระดับชาติ ส่งผลกระทบให้ครูมีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากขึ้นตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของการสอบที่มีต่อครู สรุปได้ว่าผลกระทบการสอบที่มีต่อครู ประกอบด้วยผลในด้านการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น เน้นเนื้อหาวิชาที่ใช้สอบ เน้นการสอนแบบติวข้อสอบ

๓. ผลกระทบต่อผู้ปกครอง

Saito (๒๐๐๖) ได้รายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวกับผลกระทบของการสอบระดับชาติในประเทศญี่ปุ่น ที่มีต่อครอบครัวของนักเรียนไว้ว่า การสอบระดับชาติมีความสำคัญต่อครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่และตัวนักเรียน ประกอบด้วยผลกระทบ ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การสื่อสารระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ ซึ่งพบว่าในช่วงของการสอบจะทำให้ความถี่ในด้านการสื่อสารกันระหว่างเด็กกับพ่อแม่เปลี่ยนไป เช่น เด็กใช้เวลากับการติวหนังสือมากขึ้น ทำให้ไม่มีเวลาทานข้าวเย็นกับพ่อแม่ (๒) การควบคุมเลี้ยงดูกับพ่อแม่ หลายครอบครัวละเลยความต้องการของลูก เช่น เลือกที่เรียนให้แก่ลูก เลือกสถานที่กวดวิชาให้แก่ลูก เป็นต้น (๓) ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน หากพ่อแม่คาดหวังในตัวลูกสูง เด็กจะเกิดความกดดันและเครียด เด็กบางคนพยายามอยู่บ้านโดยไม่ออกไปข้างนอก เช่น เล่นเกม เล่นอินเตอร์เน็ต ดูทีวี อ่านการ์ตูน ส่งผลให้ขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่โรงเรียนและ (๔) ภาวะทางเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว ซึ่งพบว่ามีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการสอบ เช่น ค่าเรียนกวดวิชา ค่าตำราเรียน ค่าติวเตอร์ส่วนตัว

กิ่งกาญจน์ เหล่ารักวงศ์ (๒๕๔๕) ได้ศึกษาผลกระทบของระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ที่มีต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษาดุสิต กรุงเทพมหานคร ในส่วนของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความเครียดด้านร่างกาย จิตใจ และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับผลกระทบของการสอบที่มีต่อผู้ปกครอง สรุปได้ว่า ผลกระทบของการสอบเป็นผลกระทบในด้านการเรียนของนักเรียน การให้คำปรึกษาแนะนำ การส่งลูกเรียนกวดวิชา ภาวะทางเศรษฐกิจการเงินของครอบครัว และผลกระทบในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน เช่น การร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน

๔. ผลกระทบต่อนักเรียน

Stecher (๒๐๐๒) ได้รายงานว่านโยบายการทดสอบได้ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ในเชิงบวก คือ นักเรียนมีความรู้และทักษะดีขึ้น กระตุ้นจูงใจนักเรียนให้เรียนให้เรียนหนักขึ้น และมีเป้าหมายว่าเรียนเพื่ออะไร ผลกระทบต่อนักเรียนในเชิงลบ คือ นักเรียนท้อแท้ มีการแข่งขัน และเป็นสาเหตุให้นักเรียนลดความสำคัญกับเกรดและการวัดประเมินผลในโรงเรียน นอกจากนี้ผลกระทบในการสอบยังส่งผลถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนอีกด้วย

ปฐมพร กิจวรรณี (๒๕๕๒) ได้ศึกษาผลกระทบของระบบแอดมิชชั่นของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ เขตกรุงเทพมหานคร ในผลกระทบ ๔ ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านการให้บริการของระบบ ด้านการเตรียมตัวเพื่อการสอบ และด้านการเรียนในชั้นเรียน จำแนกตามเพศและขนาดของโรงเรียน พบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ ๔ ได้รับผลกระทบของระบบแอดมิชชั่นในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านจิตใจได้รับผลกระทบมากที่สุด

จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบการสอบที่มีต่อนักเรียน สรุปได้ว่าผลกระทบของการสอบที่มีต่อนักเรียน เป็นผลในด้านพฤติกรรมการเรียน หรือการปฏิบัติตัวในด้านการเรียนของนักเรียน เช่น ตั้งใจเรียนมากขึ้น ให้ความสำคัญกับการสอบมากขึ้น และลดความสำคัญของการวัดและประเมินผลในโรงเรียน

ตอนที่ ๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ (๒๕๕๖) ศึกษาการบริหารงานวิชาการที่สัมพันธ์กับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ ผลการวิจัย พบว่า

๑. การบริหารงานวิชาการที่สัมพันธ์กับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๓.๖๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = ๓.๘๓) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\overline{X}$ = ๓.๗๓) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\overline{X}$ = ๓.๖๒) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = ๓.๖๑) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = ๓.๖๐) และด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = ๓.๕๙)

๒. ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = ๔๖.๗๑) เมื่อจำแนกตามรายวิชา พบว่า O-NET วิชาภาษาไทย, O-NET วิชาวิทยาศาสตร์, O-NET วิชาศิลปะ และ O-NET วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีผลคะแนนอยู่ในระดับค่อนข้างดี ส่วน O-NET วิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม, O-NET วิชาภาษาอังกฤษ และ O-NET วิชาคณิตศาสตร์ มีผลคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง และ O-NET วิชาสุขศึกษา มีผลคะแนนอยู่ในระดับพอใช้

๓. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของการบริหารงานวิชาการ กับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔ มีค่าอยู่ระหว่าง -.๒๙๑ ถึง .๑๗๐ โดยการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษากับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๔ มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

รัฐพล พรหมสะอาด วิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๓ และ ปี ๒๕๕๖ ผลการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวิพากษ์ ระดมความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อการบริหารการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ได้ข้อมูลสรุปตามประเด็นต่อไปนี้ การออกข้อสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่จะทดสอบแล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้า ควรออกแบบทดสอบให้หลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ทั้งนี้การจัดชุดของแบบทดสอบควรใช้ข้อคำถามเดียวกัน โดยอาจสลับข้อเพื่อทำเป็นแบบทดสอบคู่ขนานตลอดจนควรจัดเวลาสอบตามความเหมาะสมของเนื้อหาและความยากง่ายของแบบทดสอบ สำหรับโรงเรียนควรเตรียมความพร้อมในการสอบ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยให้แก่นักเรียน และควรนำผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน

มัณฑนา อินทุสมิต (๒๕๔๙) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการพัฒนาครู เพื่อให้ครูนำความรู้ความสามารถที่ได้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้ครู เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (learned person) แล้วยังส่งผลให้โรงเรียนก้าวสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (learning community school) และเมื่อใดที่โรงเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ย่อมส่งผลกระทบทางบวกต่อประสิทธิผลทางโรงเรียนซึ่งสามารถวัดได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

พระใบฎีกาสิทธิชัย จันทรสุภานนท์ (๒๕๔๙, หน้า ๖๘) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอื้อมพร หลินเจริญและคณะฯ (๒๕๕๒, หน้า๗๙) กล่าวว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากรนอกจากนี้ยังพบว่ามีปัจจัยหลายประการไม่ว่าจะเป็นความพร้อมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และที่สำคัญคือตัวนักเรียนเอง อย่างก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคลเพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบO-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว ผู้บริหารส่วนใหญ่ บริหารโรงเรียนไม่ได้เน้นให้นักเรียนทำคะแนน O-NET ให้สูงมาก ๆ แต่เน้นการสอนของครูให้ดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง เพราะถ้ามุ่งเน้นแต่ผลสัมฤทธิ์ก็จะมีเด็กไม่กี่คนที่ได้รับการดูแลจากครู ดังนั้น ไม่ว่า

คะแนนจะได้มากหรือน้อยก็ไม่ได้สนใจเท่าไร แต่ก็ไม่ใช่ปล่อยละเลย แต่จะจัดกิจกรรมโครงการ มีนโยบายยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละปีให้สูงขึ้น แต่ถ้าเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษานโยบายการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การสอบ O-NET จะไม่ค่อยชัดเจน

ทิพาภรณ์ ศรีเวียงราช (๒๕๕๑, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพลังขับภาวะผู้นำของผู้บริหารกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๔ พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับพลังขับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พลังขับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ มากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ พลังขับภาวะผู้นำด้านมนุษย์ รองลงมาคือ พลังขับภาวะผู้นำ ด้านเทคนิค และพลังขับภาวะผู้นำด้านสัญลักษณ์ ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ พลังขับภาวะผู้นำ ด้านการศึกษา และพลังขับภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างพลังขับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของผู้เรียน พบว่า พลังขับภาวะผู้นำด้านมนุษย์ พลังขับภาวะผู้นำด้านการศึกษา พลังขับภาวะผู้นำ ด้านสัญลักษณ์ พลังขับภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม และพลังขับภาวะผู้นำ (โดยภาพรวม) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ ๒ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่มสาระภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ พลังขับภาวะผู้นำด้านเทคนิค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ ๒ กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ อยู่ในระดับต่ำ และมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ ๒ กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่ม สาระภาษาอังกฤษ และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ อยู่ในระดับต่ำ

ปาฑ์ ไกรวิญญ์ (๒๕๕๘) สภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ รายวิชาภาษาอังกฤษที่ได้ระดับคะแนนสูง สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ รายวิชาภาษาอังกฤษที่ได้ระดับคะแนนสูง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต ๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้รับผิดชอบในการจัดการความรู้ของโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ ๑) ภาพรวมของการจัดการความรู้ของโรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน รายวิชาภาษาอังกฤษที่ได้ระดับคะแนนสูงในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๒ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ๒) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ และค่าทั้งหมดนี้อยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ด้านการประยุกต์ใช้และการตรวจสอบข้อมูล ด้านการสร้างความรู้ ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการวิเคราะห์และการทำเหมืองความรู้ และ

ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีจุดเด่นและมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศ

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ๒. เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และ ๓. เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การออกแบบวิจัยนี้เป็นการออกแบบวิจัยแบบผสมโดยใช้การวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed method research) แบบลำดับเวลา (sequential mixed method design) ซึ่งการวิจัยแบบผสมวิธีแบบลำดับเวลา ใช้ลักษณะของการพัฒนาเครื่องมือ (exploratory sequential instrument mixed method design) มีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ

ระยะที่ ๑ การพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างข้อคำถามในการวิจัยเชิงปริมาณ

ระยะที่ ๒ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทำการวิจัยสำรวจ เพื่อวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากแบบสอบถาม

รูปแบบการดำเนินการวิจัย ดังแผนภาพ

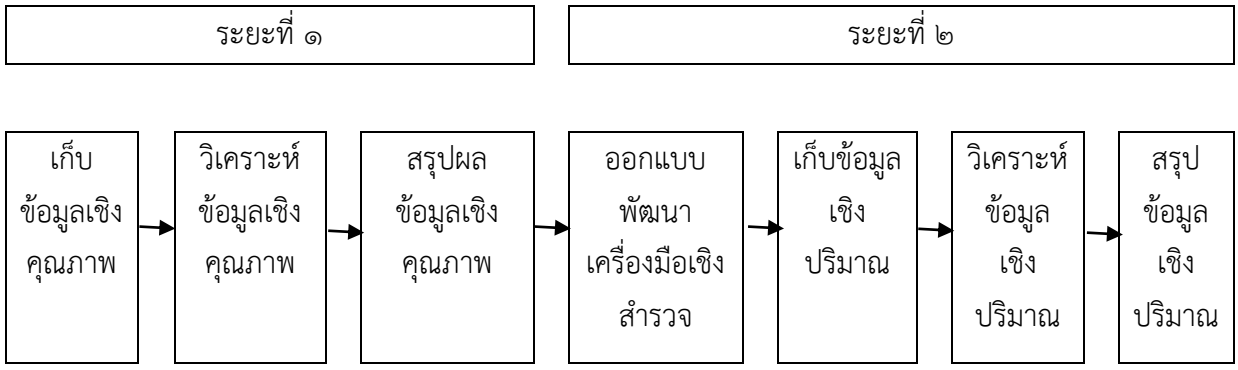

ภาพที่ ๓ แสดงรูปแบบการพัฒนาเครื่องมือ และการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและนำเสนอโดยมีขั้นตอนรายละเอียด ดังนี้

การดำเนินการระยะที่ ๑ การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

๑) การรวบรวมข้อมูลขั้นต้น การวิจัยในขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบของนโยบายการทดสอบระดับชาติในด้านต่าง ๆ วิธีการศึกษาใช้การศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง โดยวิธีสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal) และนำผลการศึกษามาสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

แหล่งข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, งานวิจัยของ กุลวดี พันธุ์แฉล้ม (๒๕๕๓), ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑), ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, การศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, การวิเคราะห์นโยบาย : ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง (๒๕๕๒), นโยบายการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ และนโยบายการทดสอบทางการศึกษา*ระดับชาติ*ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ๖ คน, ครู ๖ คน, นักเรียน ๖ คน, ผู้ปกครอง ๖ คน รวม ๒๔ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มีการเตรียมคำถาม

กว้าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับกับแนวทางการจัดการศึกษา สัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน สัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนรู้และการดูแลบุตรหลาน และสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

๑) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยติดต่อทางโทรศัพท์ถึงผู้เกี่ยวข้องที่ถูกเลือกสัมภาษณ์เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ นัดวัน เวลา ที่จะทำการสัมภาษณ์ พร้อมส่งแนวคำถามล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เตรียมตัวเมื่อถึงวันสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเดินทางไปพบเพื่อทำการสัมภาษณ์ โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอนุญาตจดบันทึกคำสัมภาษณ์

๒) ศึกษาเอกสารและงานวิจัย เพื่อสร้างเครื่องมือ

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาและตีความ เพื่อนำไปสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อการดำเนินการในระยะที่ ๒ ต่อไป

การดำเนินการระยะที่ ๒ การวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจ นำผลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์จากการดำเนินการในระยะที่ ๑ กำหนดนิยามเนื้อหาของตัวแปรที่ศึกษา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีการสร้างข้อคำถามจากการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในประเด็นผลกระทบของนโยบายการทดสอบระดับชาติมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามจำนวน ๔ ชุด เกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ครู และผู้ปกครอง

การออกแบบการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง (Sampling design)

ประชากรวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ซึ่งเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้สุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ ๑ กำหนดภาคที่จะศึกษาโดยแบ่งเป็นเขตกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค ๔ ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ขั้นที่ ๒ สุ่มจังหวัดที่จะศึกษาในแต่ละภาค โดยสุ่มอย่างง่าย ภาคละ ๒ จังหวัด

ขั้นที่ ๓ สุ่มโรงเรียนที่จะศึกษาในแต่ละจังหวัด โดยแบ่งเป็น โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กำหนดเป็นโรงเรียนประถม ๑ โรงเรียน และมัธยมศึกษา ๒ โรงเรียน จากแต่ละจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ได้โรงเรียนรวม ๓๐ โรงเรียน

ขั้นที่ ๔ สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากนักเรียนในโรงเรียนที่ได้จากขั้นตอนที่ ๓ จำนวน ๓๐ โรงเรียน โรงเรียนละ ๔๐ คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด ๑,๒๐๐ คน

ผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ) เลือกจากโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากโรงเรียนที่นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ ๒ คน

ผู้ปกครอง สุ่มเลือกผู้ปกครองจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมจะได้ ๑,๒๐๐ คน

ครู สุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากโรงเรียนที่นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดโรงเรียนนละ ๑๐ คน รวมจำนวนครูทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๒๗๐ คน

ตารางที่ ๑ กรอบการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ภาค/จังหวัด	ระดับ	โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน			
			นักเรียน	ผู้ปกครอง	ครู	ผู้บริหาร
กรุงเทพมหานคร	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
กลาง						
นครปฐม	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
สิงห์บุรี	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
เหนือ						
น่าน	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
เชียงใหม่	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
ตะวันออกเฉียงเหนือ						
ยโสธร	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
อุดรธานี	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
ภาคใต้						
สุราษฎร์ธานี	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
ปัตตานี	ประถม	๑	๔๐	๔๐	๑๐	๒
	มัธยม	๒	๘๐	๘๐	๒๐	๔
รวม		๓๐	๑,๐๘๐	๑,๐๘๐	๒๗๐	๕๔

แต่จากการศึกษางานวิจัยของ วิภา บำเรอจิตร (๒๕๔๒) ที่ศึกษาอัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามด้วยความจริงใจ ที่ทำให้ตัวประมาณค่าทุกตัวปราศจากความลำเอียงคือ ร้อยละ ๘๕ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเพิ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อชดเชยอัตราการตอบกลับที่ไม่ได้ตามเป้าหมายหรือเกิดการสูญหาย เพื่อให้ข้อมูลจากตัวอย่างเป็นไปตามขนาดที่กำหนดไว้ รายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ ๒ จำนวนกลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามที่ส่ง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง
ผู้บริหารสถานศึกษา	๕๔	๖๐
ครู	๒๗๐	๓๐๐
ผู้ปกครอง	๑,๐๘๐	๑,๒๐๐
นักเรียน	๑,๐๘๐	๑,๒๐๐
รวม	๒,๔๘๔	๒,๗๖๐

เครื่องมือวิจัยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับมุมมองของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีการสร้างคำถามจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

๑. ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมุมมองต่อนโยบายการทดสอบระดับชาติ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในประเด็นผลกระทบของนโยบายการทดสอบระดับชาติที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัยมีทั้งหมด ๔ ฉบับ ประกอบด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้บริหาร, ครู, ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ ๒ มุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับ รูปแบบของข้อคำถาม เป็นมาตรส่วนประมาณค่า (rating scale) ๔ ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ ๔ คะแนน
เห็นด้วย	ให้ ๓ คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ ๒ คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ ๑ คะแนน

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ รูปแบบของข้อคำถาม เป็นมาตรส่วนประมาณค่า (rating scale) ๔ ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ผลกระทบมาก ให้ ๔ คะแนน
ผลกระทบปานกลาง ให้ ๓ คะแนน
ผลกระทบน้อย ให้ ๒ คะแนน
ไม่มีผลกระทบ ให้ ๑ คะแนน

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

๒. จัดทำตารางกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาในขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของผู้เกี่ยวข้อง, มุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบาย

๓. สร้างข้อคำถามตามโครงสร้างของแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ต้องการวัด

๔. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ จำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของเครื่องมือ ครอบคลุมตามเนื้อหาสาระ ความถูกต้องชัดเจนของข้อคำถาม การตรวจสอบการใช้ภาษา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ IOC มากกว่า .๕๐ (IOC > .๕๐) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างเชิงเนื้อหาที่ต้องการวัด (ผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ รายละเอียดในภาคผนวก ข.)

๕. ดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดพิมพ์

๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน ๑๒๐ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ๓๐ คน, ครู ๓๐ คน, ผู้ปกครอง ๓๐ คน และนักเรียน ๓๐ คน หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach’s alpha coefficient) (วาโร เพ็งสวัสดิ์, ๒๕๕๑) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ดังนี้

ตารางที่ ๓ ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม

รายการ	ค่าความเชื่อมั่น (reliability)			
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	นักเรียน
มุมมองของผู้เกี่ยวข้องมีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ	.๘๕	.๘๙	.๗๙	.๘๔
ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ	.๘๓	.๘๕	.๘๐	.๘๗
ทั้งฉบับ	๐.๘๔	๐.๘๗	๐.๘๐	๐.๘๖

๗. ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพเหมาะสมต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยเพื่อนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีรายละเอียดการตอบกลับแบบสอบถาม ดังตาราง

ตารางที่ ๔ อัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับ	ร้อยละของการตอบกลับ
ผู้บริหารสถานศึกษา	๖๐	๕๖	๙๓.๓๓
ครู	๓๐๐	๒๖๘	๘๙.๓๓
ผู้ปกครอง	๑,๒๐๐	๘๗๙	๗๓.๒๕
นักเรียน	๑,๒๐๐	๙๘๘	๘๒.๓๓
รวม	๒,๗๖๐	๒,๑๙๑	๗๙.๓๘

การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (analysis design)

๑. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

๒. วิเคราะห์ข้อมูลมุมมองผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบระดับชาติ ด้วยสถิติเชิงบรรยาย หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมุมมองของผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามเกี่ยวกับมุมมองของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
๓.๕๐ – ๔.๐๐	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๒.๕๐ – ๓.๔๙	เห็นด้วย
๑.๕๐ – ๒.๔๙	ไม่เห็นด้วย
๑.๐๐ – ๑.๔๙	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

๓. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบนโยบายการทดสอบระดับชาติต่อผู้เกี่ยวข้อง หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ความโด่ง

๓.๕๐ – ๔.๐๐	ผลกระทบมาก
๒.๕๐ – ๓.๔๙	ผลกระทบปานกลาง
๑.๕๐ – ๒.๔๙	ผลกระทบน้อย
๑.๐๐ – ๑.๔๙	ไม่มีผลกระทบ

บทที่ ๔
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, (๒) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และ (๓) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ การออกแบบวิจัยนี้เป็นการออกแบบวิจัยแบบผสมโดยใช้การวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed method research) ผู้วัจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๓ ผลการเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๔ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การวิจัยในตอนนี้ เป็นการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๔ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ๖ คน, ครู ๖ คน, นักเรียน ๖ คน และผู้ปกครอง ๖ คน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

เมื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับผลกระทบเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายการทดสอบระดับชาติ รายละเอียดตามตาราง

ตารางที่ ๕ ผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์

ผลกระทบ	เอกสาร	การสัมภาษณ์
ด้านโรงเรียน/ผู้บริหารสถานศึกษา		
1) แนวทางการจัดการศึกษา	/	/
2) การบริหารจัดการ	/	/
3) การวางแผนพัฒนาผู้เรียน	/	/
ด้านครู		
1) พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน	/	/
2) การสอบ-วัดผลประเมินผล	/	/
3) การพัฒนาตนเอง		/
4) ความเครียดจากนโยบายสู่การปฏิบัติ		/
ด้านผู้ปกครอง		
1) ค่าใช้จ่าย		/
2) การดูและนักเรียน		/
3) สัมพันธภาพในครอบครัว		/
4) การส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน	/	/
ด้านนักเรียน		
1) พฤติกรรมการเรียน	/	/
2) สุขภาพกาย-จิต		/
3) การใช้เวลาว่าง/ทักษะชีวิต		/

หมายเหตุ เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร, ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ; ธีระ รุญเจริญ (๒๕๕๓), วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑ ; วิจารณ์ พานิช. (๒๕๕๕), ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๖๐) และงานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูโดยศึกษาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๙), สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์ (๒๕๖๐), ญาณิกา ลุนราศรี (๒๕๕๗), วันดี สมมิตร (๒๕๕๒), สาโรจน์ เทียนใส (๒๕๕๒), สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (๒๕๕๖) และ กุลรตี พันธุ์แฉล้ม (๒๕๕๓)

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบประเด็น ที่เป็นผลกระทบจากนโยบายการทดสอบระดับชาติ ดังนี้

ด้านโรงเรียน/ผู้บริหารสถานศึกษา

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นกับความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะดำเนินตามนโยบายของกระทรวงที่มุ่งเน้นให้เกิดความเสมอภาค นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล เพื่อที่จะทำให้มีผลการสอบ O-NET ที่สูงขึ้นอย่างเดียว

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอกเมืองจะมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และมีความกระตือรือร้นความเอาใจใส่ในการเรียนน้อย ส่งผลให้คะแนน O-NET ต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทางด้านวิชาการสูง ตัวป้อน (นักเรียน) ของโรงเรียนส่วนใหญ่เกือบร้อยละ ๙๐ จะมีนักเรียนที่มีความตั้งใจ กระตือรือร้นและให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มาก จึงส่งผลให้ ผลการสอบ O-NET ในโรงเรียนนั้นสูงจนเป็นที่น่าพอใจของคณะครูในโรงเรียน

ด้านครู

๑) การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อย โรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบ บางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว หรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

๒) พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียน แต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญ มากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่เป็นปัญหาทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนไม่ดีขึ้นหรือคะแนนสอบ O-NET ต่ำ อาจจะเนื่องมาจากความพร้อมของนักเรียน ความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสื่ออุปกรณ์ ความเพียงพอทางด้านบุคลากรโดยเฉพาะโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่นอกเมืองจะประสบปัญหาดังกล่าวมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง

๓) การให้ความสำคัญของการสอบ O-NET โดยบางโรงเรียนอาจให้นักเรียนเรียนเพิ่มในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ เป็นภาระของสถาบันการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบไปยังครูต้องรับผิดชอบมาปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดราชการ บางท่านได้สอนเพิ่มเติม บางท่านได้เข้ารับอบรมวันเสาร์-อาทิตย์ รวมทั้งการสอบ O-NET ใช้วันเสาร์-อาทิตย์ ทั้งนี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ กำลังแข่งขันเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ครูจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มกำลังความสามารถ

ด้านผู้ปกครอง

แม้ว่ารัฐบาลมีนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปีสำหรับโรงเรียนของรัฐ โดยจ่ายค่าเล่าเรียนให้ ๔ ส่วน คือ แบบเรียน เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ผู้ปกครองยังต้องมีรายจ่ายอื่น ๆ เพราะโรงเรียนเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติม โดยเริ่มต้นที่ภาคการศึกษาละ ๑,๐๐๐ บาท ขึ้นอยู่กับขนาดและการบริหารงานของโรงเรียนนั้น ๆ รวมถึงค่าเรียนพิเศษอื่น ๆ ที่ผู้ปกครองต้องจ่ายเพิ่ม ด้วยความไม่มั่นใจคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน เป้าหมายการสอบเข้า หรือปัจจัยอื่น ๆ

ด้วยมาตรฐานการศึกษาที่ใช้คะแนนเป็นตัวชี้วัดในทุกระดับ ดังนั้นหากมีกำลังจ่ายมากพอก็จะนิยมให้ลูกหลานเรียนพิเศษเพิ่มเติมทั้งในโรงเรียน สถาบันกวดวิชา หรือจ้างมาสอนพิเศษที่บ้าน ทั้งนี้เป็นเพราะกังวลว่าลูกหลานจะสอบได้คะแนนน้อย สอบเลื่อนชั้น สอบเข้าโรงเรียนหรือสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ เหตุผลหนึ่งคือการสอบวัดผลในโรงเรียนมักจะยากกว่าเนื้อหาที่เรียนเสมอ

ทั้งนี้ ผู้ปกครองต้องคอยกำกับให้ลูกอ่านหนังสือมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทำให้มีความกดดันเกิดขึ้นทั้งเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา นอกจากนี้แล้วความพร้อมของผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญถ้าผู้ปกครองเอาใจใส่ลูกหลานตัวเองในเรื่องการเรียนก็จะทำให้เด็กให้ความสำคัญต่อการเรียนด้วย

ด้านนักเรียน

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อยเนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไร เมื่อไร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ ๓ กลุ่ม คือ

๑) กลุ่มที่ได้โควตารับตรงจากมหาวิทยาลัย

๒) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย

๓) กลุ่มที่ได้โควตารับตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะ สาขาที่ได้ ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ ๑ และ ๒ จะมี การเตรียมตัวมีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษ ส่วนในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ นั้น การสอบ O-NETเป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ได้นำมาสร้างเป็นข้อคำถามในเครื่องมือวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ที่ส่งผลด้านโรงเรียน ด้านครู และด้านนักเรียน และมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบจากการทดสอบระดับชาติ ในตอนที่ ๔

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ดังนี้

ในด้านการบริหารจัดการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน ตลอดทั้งบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เมื่อมีการกำหนดนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้ความสำคัญเรื่องการเพิ่มผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติเป็นเรื่องเร่งด่วน ตั้งค่าเป้าหมายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ เริ่มตั้งแต่ประชุมชี้แจงครูผู้สอน สร้างความตระหนักความเข้าใจ รวมทั้งส่งไปอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน นิเทศกำกับการสอนของครู พร้อมทั้งมีการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการทดสอบระดับชาติให้นักเรียนรับทราบและชี้แจงผู้เรียนให้เข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็น และความสำคัญของการสอบ จัดทำโครงการสอนเสริม จัดครูมาติวในวิชาต่าง ๆ สร้างขวัญกำลังใจและการท้าทายแก่ครูและผู้เรียน

ผู้บริหารสถานศึกษา ได้สะท้อนการจัดการศึกษาไว้ว่า แทนที่โรงเรียนจะจัดการเรียนแบบเป็นธรรมชาติ กลับถูกอัดเร่งความรู้เข้าไปเหมือนใส่ปุ๋ย O-NET เพื่อให้ O-NET ขยายตัวอย่างรวดเร็ว บางโรงเรียนทำมา ๒-๓ ปีแล้ว แต่เทอมนี้หนักสุดโรงเรียนแทบไม่สอน แต่มาเน้นเรื่องติว O-NET อย่างเดียว ซึ่งต่อไปในอนาคตโรงเรียนจะไม่ได้ทำหน้าที่ของตัวเอง แต่กลับเป็นโรงเรียนกวดวิชาเข้ามาทำหน้าที่แทน ไม่ได้สอนเรื่องกระบวนการคิด แต่เป็นการสอนเทคนิคการทำข้อสอบ ซึ่งมันเป็นตัวที่ทำให้เกิดหายนะทางการศึกษาครั้งยิ่งใหญ่ แทนที่จะได้เรียนตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นปกติของการศึกษา เป็นสถาบันหรือองค์กรที่ผลิตพลเมืองให้มีคุณภาพ แต่กลับกลายมาเป็นโรงเรียนกวดวิชา ซึ่งผิดปรัชญา ผิดวัตถุประสงค์ในแง่ของการจัดการศึกษา ไม่มีทักษะในการคิดเชื่อมโยง แต่กลับมาใช้เทคนิค แล้วเด็กจะเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ได้อย่างไร ซึ่งเรื่องนี้เป็นความผิดพลาดครั้งยิ่งใหญ่ของระบบการศึกษาไทย เพราะ สพฐ. ไม่ได้นึกถึงจุดนี้ และนโยบายการนำผลคะแนน O-NET ของ สพฐ.มาเชื่อมโยงกับการเรียนต่อ การเลื่อนวิทยฐานะ และการเลื่อนตำแหน่งของผู้บริหาร เป็นนโยบายที่ขาดความรอบคอบ จริงอยู่การนำ O-NET มาใช้เป็นเรื่องดี เพราะเป็นการเกิดกระบวนการการเรียนรู้ แต่ไม่ใช่วิธีการติว O-NET และก็ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องติว แต่กระบวนการเรียนรู้การสอนจะต้องอยู่ในระบบโรงเรียน การติวเป็นส่วนหนึ่ง แต่ขณะนี้การติวกลับเป็นเรื่องใหญ่ มันผิดฝา ผิดตัว ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่อีกเรื่องหนึ่ง ที่จะนำไปสู่การเกิดจลาจลทางการศึกษา

ในการพัฒนาเพราะผลของ O-NET เป็นการวัดผลในภาพรวมของการเรียนรู้ทั้งหมดระดับชาติ ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เน้นระดับคิดวิเคราะห์ขึ้นไป มันจะเป็นความรู้ที่แท้จริงที่เด็กพึงจะได้รับ แต่การที่จะ

ทำให้เด็กเกิดความรู้ขึ้นนั้น ถ้าเราไปติวอย่างเดียวการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น ความหมายก็จะไม่เกิดขึ้น เป็นความจำระยะสั้นก็จะไม่ประสบความสำเร็จ เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะต้องทำตอนนี้คือว่าโรงเรียนต้องมีวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้ถูกวิธี เพราะเมื่อใดก็ตามที่หลักสูตรประเทศเราเน้นมาตรฐาน เน้นตัวชี้วัด ความรู้ทั้งหมดตามที่ตัวชี้วัดกำหนดจะอยู่ที่กระบวนการทั้งหมดเลย ไม่ได้อยู่ที่เนื้อหา เพราะครูจะต้องเข้าใจตรงนี้ การเอาเนื้อหาไปให้เด็กจำ เขาจะจำได้เพียงระยะสั้น สมองจะไม่จำ จะจำได้ก็ต่อเมื่อมันมีความหมายคือเกิดจากการกระทำคือตั้งแต่การคิดจนถึงขั้นลงมือทำถึงจะเกิดความเข้าใจและกลายเป็นความรู้ของตัวเด็กได้

การจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ในสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) ครูมีบทบาทหน้าที่ซับซ้อนขึ้น ครูจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์และก้าวทันสถานการณ์โลก จะต้องเป็นผู้มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ จัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทำความเข้าใจแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมทั้งนำวิธีสอนที่หลากหลายมาใช้ในชั้นเรียน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนอย่างเหมาะสม การสอนของครูจึงต้องทำให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง และเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อมีการกำหนดนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่เกิดความตระหนักในจัดการเรียนการสอน พยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เริ่มต้นจากการที่ครูผู้สอนทราบจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จากนั้นจึงนำมาวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา นำรูปแบบของข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการทดสอบในระดับห้องเรียน

นอกจากนั้น จากการสัมภาษณ์ครู ยังพบว่า ครู และผู้บริหาร ในแต่ละโรงเรียนเหนื่อยกันมาก มีงานให้ทำมากมายเกินจำเป็น ครูถูกดึงเวลาออกไปจากเด็กมากจนวัน ๆ แทบไม่ได้สอนหนังสือ ภาระงานของครูมากจนไม่มีเวลาพัฒนาตนเองด้านการสอนทั้ง ๆ ที่เป็นหัวใจของการทำอาชีพครู ที่น่าเสียใจคือ ภาระที่มากมายเหล่านั้น ทำให้ครูมีแต่ความทุกข์ ครูต้องก้มหน้าก้มตาทำงานทุกอย่าง ไม่มีสิทธิ์ปฏิเสธ แม้จะรู้ว่าหลายภาระงานไม่เกิดประโยชน์ ครูหลายคนมีความทุกข์ เหนื่อยยากกับอาชีพ จะเอาพลังที่ไหนมาสอนหนังสือให้สนุก มาจุดประกายเด็กให้มีชีวิตชีวาและมีความภูมิใจในตนเอง และสิ่งที่ตามมาคือแทนที่บางโรงเรียนจะเน้นจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนมากขึ้น ครูจะหาวิธีสอนดี ๆ เตรียมสื่ออุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดสรรให้นักเรียน เพื่อหวังถึงผลการสอบ O-NET ช่วงปลายปี สิ่งที่หลายโรงเรียนเลือกทำมักเป็นทางลัด ด้วยการระดมทุนอาจเป็นท้องถิ่น ผู้ปกครอง หรือแม้แต่งบประมาณบางส่วนที่มีอยู่จ้างติวเตอร์ตามสถาบันกวดวิชาต่าง ๆ ให้เข้ามาสอนในโรงเรียน และอาจใช้ชั่วโมงเรียนปกติด้วย

ทั้งนี้เพราะเล็งแล้วว่าคุ้ม ถ้าเด็ก ๆ ทำคะแนนสอบได้ดี ก็มีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมากขึ้น ชื่อเสียงโรงเรียนจะขจรขจาย ได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้ปกครอง ยิ่งถ้าผลคะแนนของเด็ก ๆ โดยเฉลี่ยดีด้วยแล้ว โรงเรียนจะผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพไปในคราวเดียวกันเลย

ในขณะเดียวกัน พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ทำงานหนักกับความไม่พร้อม จะลำบากยิ่งขึ้น นอกจากยากจะพัฒนาโรงเรียนให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแล้ว ยังยากที่จะพัฒนาตนเองให้มีวิทยฐานะสูงขึ้นด้วย สองงานครูที่โรงเรียนยังมีงานอื่นอีก มิได้สอนเด็ก ๆ อย่างเดียว แถมในทางปฏิบัติแล้วงานสอนมักจะสำคัญน้อยกว่างานอื่น ๆ ทั้งสองอย่างนี้ อาจทำให้ครูยิ่งจะหมดกำลังใจจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์

ครูผู้สอนยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำส่วนใหญ่ผู้ปกครองมักจะมีฐานะยากจน ไม่มีเงินที่จะให้ลูกเรียนพิเศษเพิ่มเติม บางครอบครัวพ่อแม่หย่าร้างกัน ปล่อยให้ลูกอยู่กับตายายไม่มีเวลาดูแลหรืออบรมเลี้ยงดูนัก เด็กจึงเรียนได้ไม่ดี

รวมทั้งในเวลาที่จำกัด ในการเร่งเรียนเร่งสอน ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการลงมือภาคปฏิบัติหรือฝึกฝนการสร้างกระบวนการคิดที่ยังผลให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ หรือเรียนแล้วแต่ไม่ได้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ นักเรียนขาดพัฒนาการตามวัยส่วนใหญ่ขาดความสุขเพราะต้องใช้เวลาส่วนมากกับการเรียนและการเข้าศึกษาในโรงเรียนกวดวิชา

ข้อสอบ O-NET เป็นการวัดความรู้ที่ตกผลึก และนำไปใช้ ตามหลักการ แต่เวลาปฏิบัติข้อสอบชุดเดียว จะบอกคุณภาพของเด็ก ของครูได้หรือ จะบอกได้หรือว่าเด็กรู้จริง ทั้งนี้แนวปฏิบัติบอกไว้ว่าการสอนตามตัวมาตรฐาน ตัวชี้วัด แต่รูปแบบกิจกรรมการสอน ที่เข้ามาใหม่มากมาย เช่น active learning, Stem จะให้ครูทำอย่างไร **สอน** ให้ตอบตัวชี้วัดให้หมด หรือสรุปแล้วกระทรวงศึกษาธิการ จะให้ครูทำอะไร เพื่อสอนให้นักเรียน คิดดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียนรู้ด้วยตนเองได้

สุดท้ายในมุมมองภาพสะท้อนของครูท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า ข้อดีของการนำผลคะแนน O-NET ไปใช้ ก็คือกระตุ้นให้เด็กสนใจเรียน ครูตั้งใจสอนมากขึ้น แต่ข้อเสียคือ ข้อสอบเชื่อถือไม่ค่อยได้ เด็กเลยต้องรับกรรมถูกผู้ใหญ่กำหนด

จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองต้องคอยกำกับให้ลูกอ่านหนังสือมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทำให้มีความกดดันเกิดขึ้นทั้งเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา และเห็นด้วยกับประเด็นการทดสอบระดับชาติจะได้เกิดการพัฒนาและเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกภูมิภาค ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ต้องมีแนวทางชัดเจนเพื่อไม่ให้มีผลกระทบด้านลบ เช่น การแห่ไปเรียนกวดวิชาหรือไปเพิ่มความแตกต่างโรงเรียนในเมืองและชนบท นอกจากนี้แล้วความพร้อมของผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญถ้าผู้ปกครองเอาใจใส่ลูกหลานตัวเองในเรื่องการเรียนก็จะทำให้เด็กให้ความสำคัญต่อการเรียนด้วย

จากการสัมภาษณ์นักเรียน พบว่า นักเรียนมีความเครียด แต่ดีตรงที่ได้สอบวัดระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใดของเด็กทั้งประเทศ ในขณะที่บางคนบอกว่าเครียดและเหนื่อย มันเป็นเหมือนการบีบบังคับกับตัวเองที่ไม่ชอบการแข่งขันแบบคนอื่น อาจจะดีสำหรับบางคนที่ชอบในวิชาการและชอบในการแข่งขันพัฒนาตนเอง และเขาไม่สามารถที่จะชอบการสอบได้ แต่ ในเมื่อเขาบังคับในการสอบแบบนี้แล้วนักเรียนที่ไม่มีความชอบในด้านวิชาการจึงต้องหาหนทางในการทำคะแนนสอบให้ออกมาดี เพราะได้รับแรงกดดันจากสังคมรอบข้างจึงทำให้ต้องเกิดการแข่งขันและพยายามสำหรับบางคน ในบางส่วนก็ถือว่าดีที่เขาสามารถทำตามเป้าหมายได้แต่ในอีกบางส่วนมันอาจจะเป็นทางที่เขาต้องพยายามหนักและต่อสู้กับการสอบ อาจทำให้เกิดความเครียดและแรงกดดัน และในการสอบ O-NET บางคนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจึงทำให้มีความพยายามที่ดีและผลลัพธ์ออกมาดีแต่ในอีกบางส่วนที่ไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวอาจทำให้เกิดความไม่สบายใจในการสอบ

นอกจากนั้น นักเรียนต้องพยามยามเข้าเรียนกวดวิชาซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ในขณะที่นักเรียนที่ยากจนหรือด้อยโอกาส มักจะไม่ได้รับโอกาสดังกล่าว นักเรียนขาดพัฒนาการตามวัย ส่วนใหญ่ขาดความสุขเพราะต้องใช้เวลาส่วนมากกับการเรียนและการเข้าศึกษาในโรงเรียนกวดวิชา เนื้อหาวิชาที่เยอะมาก ข้อสอบยากจนเอื้อมไม่ถึง ปัจจุบันข้อสอบ โจทย์ ๑ หน้า ตัวเลือก ๑ หน้า ถ้าไม่เรียนพิเศษใครจะทำได้

และนักเรียนบางคน รู้สึกตื่นเต้น อยากรู้และวัดความสามารถกับตัวเองกับคนอื่น แต่บางคนก็รู้สึกเหนื่อย เพราะว่าส่วนตัวเป็นเด็กที่ทำกิจกรรม ต้องแบ่งเวลาดีมาก ๆ ถึงจะมีเวลาอ่าน เพราะแต่ละวันก็ต้องทำการบ้านอีก เลยอาจเหนื่อยบ้าง แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ที่พอรับได้

ในอีกประเด็นที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น คือ เรื่องของความไม่เท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กที่ครอบครัวมีฐานะทางการเงินดีและไม่ดี ซึ่งเสียงสะท้อนต่อระบบแอดมิชชั่นของนักเรียน ม.ปลาย การสอบสอบหลายอย่างมากเกินไป ข้อสอบยากเกินไป ทำให้ต้องเรียนพิเศษเพิ่ม สนามสอบอยู่ไกล เสียค่าใช้จ่ายมาก

จากภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งหากไม่เปลี่ยนระบบการสอบ ไม่เปลี่ยนระบบการศึกษาจะสร้างความเหลื่อมล้ำอย่างมาก เนื่องจากประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม ดังนั้น ผลจากภาพสะท้อนของผู้เกี่ยวข้องที่รัฐควรพิจารณา คือ (๑) เรื่องการกวดวิชา รัฐต้องมีนโยบายที่จริงจังถ้าต้องการให้ลดต้องลดจริง และ (๒) เรื่องหลักสูตร ข้อสอบยากเกินไปหรือกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนไม่สามารถช่วยให้เด็กทำข้อสอบ หรือสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้ ทำอย่างไรให้ครูสอนได้เต็มที่ นโยบายการคืนครูสู่ห้องเรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทำได้จริงแค่ไหน

ตอนที่ ๓ ผลการเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวนทั้งหมด ๒,๑๙๑ คน แบ่งออกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๕๖ คน, ครู จำนวน ๒๖๘ คน, ผู้ปกครองจำนวน ๘๗๙ คน และนักเรียนจำนวน ๙๘๘ คน ผู้วิจัยนำเสนอโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ซึ่งมีรายละเอียดในการนำเสนอแต่ละกลุ่ม ดังนี้

๑.๑ ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ข้อมูลทั้งหมด ๕๖ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๙๓ เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า ผู้มีอายุระหว่าง ๓๕ – ๔๔ ปี มีมากที่สุด รองลงมาคือ ๔๕ – ๕๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๔๓ และ ๒๖.๕๗ ตามลำดับ ส่วนระดับการศึกษาของผู้บริหาร ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๘๖ และปริญญาเอก ร้อยละ ๗.๑๔ สำหรับขนาดโรงเรียนโดยมากที่สุดจะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน ๑๘ โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑๔ และรองลงมาคือขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๓๖ รายละเอียด ดังตาราง

ตารางที่ ๖ จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๓๓	๕๘.๙๓
	หญิง	๒๓	๔๑.๐๗
รวม		**๕๖**	**๑๐๐.๐๐**
อายุ	ต่ำกว่า ๓๕ ปี	๔	๗.๑๔
	๓๕ – ๔๔ ปี	๒๖	๔๖.๔๓
	๔๕ – ๕๔ ปี	๑๖	๒๘.๕๗
	๕๕ ปีขึ้นไป	๑๐	๑๗.๘๖
	รวม	**๕๖**	**๑๐๐.๐๐**
ระดับการศึกษา	ปริญญาโท	๕๒	๙๒.๘๖
	ปริญญาเอก	๔	๗.๑๔
	รวม	**๕๖**	**๑๐๐.๐๐**
ขนาดโรงเรียน	เล็ก	๖	๑๐.๗๑
	กลาง	๑๗	๓๐.๓๖
	ใหญ่	๑๘	๓๒.๑๔
	ใหญ่พิเศษ	๑๕	๒๖.๗๘
	รวม	**๕๖**	**๑๐๐**

๑.๒ ครู

ครูที่ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามครั้งนี้รวมทั้งหมด ๒๖๘ คน เป็นเพศหญิง ๑๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๗๒ ซึ่งครูส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๕ – ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๐ และครูส่วนใหญ่จบปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๔๖ ผู้ให้ข้อมูลโดยส่วนใหญ่เป็นครูสาระคณิตศาสตร์ ๒๗.๖๑ และสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๗๓ รายละเอียดประกฎดังตาราง

ตารางที่ ๗ จำนวนและร้อยละของครูที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๑๑๖	๔๓.๒๘
	หญิง	๑๕๒	๕๖.๗๒
	รวม	๒๖๘	๑๐๐.๐๐
อายุ	ต่ำกว่า ๓๕ ปี	๗๒	๒๖.๘๗
	๓๕ – ๔๔ ปี	๑๓๔	๕๐.๐๐
	๔๕ – ๕๔ ปี	๒๘	๑๐.๔๕
	๕๕ ปีขึ้นไป	๓๔	๑๒.๖๙
	รวม	๒๖๘	๑๐๐.๐๐
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	๑๑๑	๔๑.๔๒
	ปริญญาโท	๑๕๔	๕๗.๔๖
	ปริญญาเอก	๓	๑.๑๒
	รวม	๒๖๘	๑๐๐.๐๐
กลุ่มสาระ	ภาษาไทย	๖๓	๒๓.๕๑
	คณิตศาสตร์	๗๔	๒๗.๖๑
	วิทยาศาสตร์	๕๒	๑๙.๔๐
	สังคมศึกษาฯ	๓๗	๑๓.๘๑
	สุขศึกษาและพลศึกษา	๙	๓.๓๖
	ศิลปะ	๖	๒.๒๔
	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	๖	๒.๒๔
	ภาษาต่างประเทศ	๒๑	๗.๘๔
	รวม	๒๖๘	๑๐๐.๐๐
ระดับชั้นที่สอน	ประถมศึกษา	๙๐	๓๓.๕๘
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๔๔	๕๓.๗๓
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๔	๑๒.๖๙
	รวม	๒๖๘	๑๐๐.๐๐

๑.๓ ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองที่ให้ข้อมูลทั้งหมด ๘๗๙ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ ๖๑.๓๒ โดยมีอายุอยู่ระหว่าง ๓๕ – ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๒ แลผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษามากในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๕ ผู้ปกครองประกอบอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจมากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๘๕ รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ ๘ จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๕๓๙	๖๑.๓๒
	หญิง	๓๔๐	๓๘.๖๘
	รวม	**๘๗๙**	**๑๐๐.๐๐**
อายุ	ต่ำกว่า ๓๕ ปี	๕๐	๕.๖๙
	๓๕ – ๔๔ ปี	๕๔๖	๖๒.๑๒
	๔๕ – ๕๔ ปี	๒๔๑	๒๗.๔๒
	๕๕ ปีขึ้นไป	๔๒	๔.๗๘
	รวม	**๘๗๙**	**๑๐๐.๐๐**
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	๑๓๗	๑๕.๕๙
	ปริญญาตรี	๔๙๐	๕๕.๗๕
	ปริญญาโท	๒๔๕	๒๗.๘๗
	ปริญญาเอก	๗	๐.๘๐
	รวม	**๘๗๙**	**๑๐๐.๐๐**
อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๔๔๗	๕๐.๘๕
	ค้าขาย	๒๓๘	๒๗.๐๘
	เกษตรกรรม	๙๘	๑๑.๑๕
	ธุรกิจเอกชน	๕๗	๖.๔๘
	ธุรกิจรับจ้างทั่วไป	๒๙	๓.๓๐
	อื่น ๆ	๑๐	๑.๑๔
	รวม	**๘๗๙**	**๑๐๐.๐๐**

๑.๔ นักเรียน

นักเรียนที่ให้ข้อมูลทั้งหมด ๙๙๘ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๓.๘๑ และศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา เป็นร้อยละ ๓๘.๕๘ รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๓๗.๖๗ และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๗ รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ ๙ จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๔๖๑	๔๖.๑๙
	หญิง	๕๓๗	๕๓.๘๑
	รวม	**๙๙๘**	**๑๐๐.๐๐**
อายุ	ประถมศึกษา	๓๘๕	๓๘.๕๘
	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๓๗	๒๓.๗๕
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๗๖	๓๗.๖๗
	รวม	**๙๙๘**	**๑๐๐.๐๐**

๒. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ผลการวิจัยในตอนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ โดยเป็นผลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ นำเสนอในตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (N = ๕๖)		ครู (N = ๒๖๘)		ผู้ปกครอง (N = ๘๗๙)		นักเรียน (N = ๙๘๘)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น	๒.๒๕	๐.๘๖	๒.๑๕	.๘๘	๒.๑๔	๐.๘๙	๒.๑๓	๐.๘๙
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔	๒.๒๑	๐.๕๖	๒.๑๔	.๔๗	๒.๑๓	๐.๔๖	๒.๑๓	๐.๔๖
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย	๒.๔๓	๐.๖๘	๒.๔๗	.๗๕	๒.๔๗	๐.๗๖	๒.๔๘	๐.๗๗
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน	๑.๖๘	๐.๖๑	๑.๖๐	.๕๗	๑.๖๓	๐.๕๗	๑.๖๒	๐.๕๘
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร	๒.๗๕	๐.๖๒	๒.๙๒	.๕๑	๒.๙๐	๐.๔๙	๒.๐๙	๐.๔๙
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน	๒.๕๒	๐.๕๖	๒.๙๗	.๔๘	๒.๗๖	๐.๔๘	๒.๖๖	๐.๔๗
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ	๒.๖๘	๐.๘๘	๒.๗๓	.๘๘	๒.๗๓	๐.๘๙	๒.๗๓	๐.๘๙
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ	๓.๒๑	๐.๘๙	๓.๕๕	.๗๘	๓.๔๘	๐.๗๖	๓.๕๖	๐.๗๕
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	๒.๕๗	๐.๙๓	๒.๕๘	.๙๔	๒.๕๗	๐.๙๔	๒.๕๖	๐.๙๔
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน	๓.๐๕	๑.๑๒	๓.๕๕	๑.๑๗	๓.๕๒	๑.๑๗	๒.๙๙	๑.๑๓
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน	๒.๕๘	๐.๗๗	๒.๖๕	.๗๖	๒.๗๕	๐.๗๗	๒.๗๑	๐.๗๓
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน	๓.๔๘	๐.๘๐	๓.๓๔	.๗๘	๓.๔๒	๐.๗๙	๓.๓๒	๐.๗๕

ที่	รายการ	ผู้บริหาร (N = ๕๖)		ครู (N = ๒๖๘)		ผู้ปกครอง (N = ๘๗๙)		นักเรียน (N = ๙๘๘)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	๒.๙๗	๑.๐๓	๓.๑๐	๑.๐๒	๒.๘๐	๑.๐๓	๒.๘๓	๑.๐๕
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้	๑.๘๙	๐.๗๖	๑.๗๙	.๖๗	๑.๗๘	๐.๖๖	๒.๓๒	๐.๕๖
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้	๒.๔๕	๐.๘๕	๒.๕๘	.๘๔	๒.๖๐	๐.๘๓	๒.๖๙	๐.๘๑
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้	๒.๔๓	๐.๘๑	๒.๔๙	.๘๐	๒.๕๐	๐.๘๐	๒.๑๒	๐.๘๗
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้	๒.๕๕	๑.๐๓	๒.๖๑	๑.๐๑	๒.๖๓	๑.๐๐	๒.๔๓	๑.๐๕
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา	๒.๖๕	๐.๗๔	๒.๗๐	.๗๐	๒.๗๑	๐.๗๐	๓.๐๓	๐.๗๑
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน	๒.๑๒	๐.๙๔	๒.๒๖	.๙๗	๒.๓๖	๐.๙๗	๒.๕๒	๐.๗๘
	เฉลี่ยรวม	๒.๕๕	๐.๘๑	๒.๖๔	๐.๗๙	๒.๖๓	๐.๗๙	๒.๕๗	๐.๗๗

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจะมีความเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นที่ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ มีค่าเฉลี่ยในระดับ ๓.๕๖ ในขณะที่กลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองก็มีความคิดเห็นในประเด็นนี้อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และจากมุมมองของครูในเรื่องการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน จะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับ ๑.๖๐ ส่วนความคิดเห็นในภาพรวมของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ จะเห็นด้วยต่อการทดสอบระดับชาติ ซึ่งระดับความคิดเห็นกลุ่มผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน จะมีค่าเท่ากับ ๒.๕๕, ๒.๖๔, ๒.๖๓ และ ๒.๕๗ ตามลำดับ

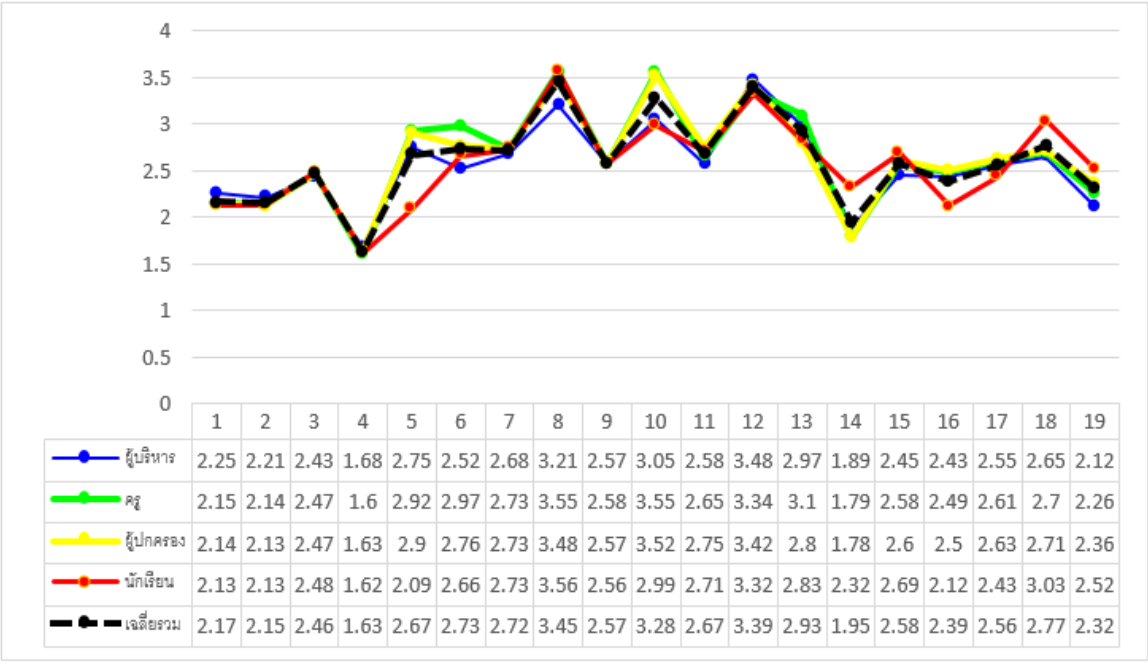

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ผู้บริหาร	2.25	2.21	2.43	1.68	2.75	2.52	2.68	3.21	2.57	3.05	2.58	3.48	2.97	1.89	2.45	2.43	2.55	2.65	2.12
ครู	2.15	2.14	2.47	1.6	2.92	2.97	2.73	3.55	2.58	3.55	2.65	3.34	3.1	1.79	2.58	2.49	2.61	2.7	2.26
ผู้ปกครอง	2.14	2.13	2.47	1.63	2.9	2.76	2.73	3.48	2.57	3.52	2.75	3.42	2.8	1.78	2.6	2.5	2.63	2.71	2.36
นักเรียน	2.13	2.13	2.48	1.62	2.09	2.66	2.73	3.56	2.56	2.99	2.71	3.32	2.83	2.32	2.69	2.12	2.43	3.03	2.52
เฉลี่ยรวม	2.17	2.15	2.46	1.63	2.67	2.73	2.72	3.45	2.57	3.28	2.67	3.39	2.93	1.95	2.58	2.39	2.56	2.77	2.32

ภาพที่ ๔ ระดับความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติจำแนกรายข้อ

๓. การเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ในตอนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตารางที่ ๑๑ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๕.๑๓๔	๓	๑.๗๑๑	๖๘.๗๙๘**	.๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๕๔.๔๐๕	๒๑๘๗	.๐๒๕		
รวม	๕๙.๕๓๙	๒๑๙๐			

**p < .๐๑

จากตาราง พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วัจัยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe’ Test) ดังตาราง

ตารางที่ ๑๒ การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ของผู้เกี่ยวข้องที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe' Test)

ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	นักเรียน
ผู้บริหาร		๐.๒๖๘*	๐.๒๖๖*	๐.๓๐๔*
ครู			๐.๐๐๒	๐.๐๓๖*
ผู้ปกครอง				๐.๐๓๘*
นักเรียน				
N	๕๖	๒๖๘	๘๗๙	๙๘๘
$\bar{X}$	๒.๕๕	๒.๖๔	๒.๖๓	๒.๕๗

*p < .๐๕

จากตารางพบว่า ผู้เกี่ยวข้องที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติแตกต่างกัน ๔ คู่ คือ รหว่าง ผู้บริหารกับครู, ผู้บริหารกับผู้ปกครอง, ผู้บริหารกับนักเรียน , ครูกับนักเรียน และผู้ปกครองกับนักเรียน ส่วนระหว่างครูกับผู้ปกครองไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตอนที่ ๔ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแบ่งผลกระทบออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ ผลกระทบที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา และผลกระทบที่เกี่ยวกับนักเรียน

๓.๑ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับระบบการศึกษา

ตารางที่ ๑๓ ระดับของผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลกระทบ
๑	นักเรียนได้เรียนครบตามมาตรฐานตัวชี้วัด	๒.๐๑	.๑๖๒	น้อย
๒	นักเรียนมีความเครียดจากการทำข้อสอบ	๓.๒๒	.๘๗๓	ปานกลาง
๓	นักเรียนจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา	๒.๐๕	.๓๐๘	น้อย
๔	นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน	๓.๖๔	.๓๑๒	มาก
๕	นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ	๑.๒๖	.๗๒๒	ไม่มีผลกระทบ
๖	นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชา	๓.๕๕	.๕๑๕	มาก
๗	นักเรียนรู้ความสามารถ จุดอ่อน ของตัวเอง ในการสอบแต่ละวิชา	๒.๐๔	.๔๕๒	น้อย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลกระทบ
๘	นักเรียนติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ	๒.๐๔	.๓๑๕	น้อย
๙	ครูติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ	๒.๑๗	.๓๙๔	น้อย
๑๐	ครูปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการนำข้อสอบเก่าปีที่ผ่าน ๆ มา ติวให้นักเรียน	๒.๙๑	.๓๑๖	ปานกลาง
๑๑	ครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร	๑.๒๒	.๓๒๑	ไม่มีผลกระทบ
๑๒	ครูให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนวิตกกังวลไม่สบายใจจากการทดสอบระดับชาติ	๓.๑๐	.๑๓๐	ปานกลาง
๑๓	ครูเน้นการสอนแบบปฏิบัติ/ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑	๓.๐๖	.๕๔๓	ปานกลาง
๑๔	ครูจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน	๓.๐๒	.๒๕๕	ปานกลาง
๑๕	ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน	๑.๔๕	.๓๔๔	ไม่มีผลกระทบ
๑๖	ครูมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน	๒.๒๖	.๕๖๒	น้อย
๑๗	ครูนำแบบทดสอบระดับชาติมาประยุกต์ใช้ในการสอบนักเรียนในชั้นเรียน	๒.๓๒	.๗๑๙	น้อย
๑๘	ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา	๓.๕๖	.๗๖๕	มาก
๑๙	โรงเรียนมีข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	๓.๒๐	.๖๘๘	ปานกลาง
๒๐	มีการนำผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นทั้งระดับโรงเรียน/อำเภอ/จังหวัด/สังกัด	๓.๓๑	.๑๖๒	ปานกลาง
๒๑	โรงเรียนนำข้อมูลผลการทดสอบไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการบริหาร [illegible]	๓.๒๒	.๘๗๓	ปานกลาง
๒๒	โรงเรียนทำโครงการสอนซ่อมเสริมให้	๒.๐๕	.๓๐๘	น้อย
๒๓	โรงเรียนจัดหาครูสอนตามวิชาเอก หรือตามความถนัด/ความสามารถ	๒.๘๔	.๕๑๒	ปานกลาง
๒๔	โรงเรียนจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติม	๓.๒๖	.๗๒๒	ปานกลาง

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลกระทบ
๒๕	โรงเรียนจัดจ้างครูสอนพิเศษ/ติวเตอร์ มาติวให้นักเรียน	๒.๑๕	.๕๑๕	น้อย
๒๖	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูอย่างเป็นระบบ	๒.๐๔	.๔๕๒	น้อย
๒๗	โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน	๒.๐๔	.๓๑๕	น้อย
๒๘	โรงเรียนจัดโครงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ O-net อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	๒.๑๗	.๓๙๔	น้อย
๒๙	โรงเรียนสร้างความตระหนัก จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ	๒.๙๑	.๓๑๖	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	๒.๕๕	๐.๔๖	ปานกลาง

จากตาราง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ สามารถแบ่งระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ มาก, ปานกลาง, น้อย และไม่มีผลกระทบ

ผลกระทบที่เกิดในระดับมาก ได้แก่ เรื่อง นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน, ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และนักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชาสูง

ส่วนประเด็นที่ไม่เกิดผลกระทบ คือ นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ, ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน และครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร

๓.๒ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เกี่ยวข้องที่มีความเห็นต่อผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน

ที่	รายการ	ดีขึ้น/มากขึ้น		เท่าเดิม		ทรุดโทรม/น้อยลง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑	สุขภาพ	๓๔	๑.๕๕	๑๓๒๑	๖๐.๒๙	๘๓๖	๓๘.๑๖
๒	เวลาพักผ่อน	๒๐	๐.๙๑	๔๕๖	๒๐.๘๑	๑๗๑๕	๗๘.๒๗
๓	เวลาออกกำลังกาย	๓๑	๑.๔๑	๑๐๒๔	๔๖.๗๔	๑๑๓๖	๕๑.๘๕
๔	เวลาทำงานอดิเรก	๔๐	๑.๘๓	๘๙๖	๔๐.๘๙	๑๒๕๕	๕๗.๒๘
๕	เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน	๕๒	๒.๓๗	๙๘๕	๔๔.๙๖	๑๑๕๔	๕๒.๖๗
๖	เวลาอยู่กับครอบครัว	๔๓	๑.๙๖	๑๐๐๒	๔๕.๗๓	๑๑๔๖	๕๒.๓๐
๗	ความเบื่อหน่ายในการเรียน	๑๐๙๙	๕๐.๑๖	๓๒๑	๑๔.๖๕	๗๗๑	๓๕.๑๙
๘	การคบเพื่อน	๔๙	๒.๒๔	๑๘๙๐	๘๖.๒๖	๒๕๒	๑๑.๕๐
๙	ทักษะการใช้ชีวิต	๓๗	๑.๖๙	๑๐๒๐	๔๖.๕๕	๑๑๓๔	๕๑.๗๖
๑๐	คุณธรรม จริยธรรม	๒๑	๐.๙๖	๑๐๘๐	๔๙.๒๙	๑๐๙๐	๔๙.๗๕

จากตารางการวิเคราะห์ผลกระทบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน พบว่า ผลกระทบเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในทางลบในประเด็นต่อไปนี้

๑) เวลาในการพักผ่อน
๒) เวลาออกกำลังกาย
๓) เวลาทำงานอดิเรก
๔) เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน
๕) เวลาอยู่กับครอบครัว
๖) ความเบื่อหน่ายในการเรียน
๗) ทักษะการใช้ชีวิต

ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดมากที่สุด คือเวลาในการพักผ่อน โดยมีความคิดเห็นว่าน้อยลงมาก คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๗

บทที่ ๕
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ๓ ข้อ คือ (๑) เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, (๒) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และ (๓) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

การออกแบบวิจัยนี้เป็นการออกแบบวิจัยแบบผสมโดยใช้การวิจัยแบบผสมเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (mixed method research) แบบลำดับเวลา (sequential mixed method design) คือ การดำเนินการระยะที่ ๑ การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา, ครู, นักเรียน และผู้ปกครอง ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และระยะที่ ๒ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทำการวิจัยสำรวจ เพื่อวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับ ชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้สุ่มแบบหลายขั้นตอน วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์มุมมองเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติระหว่างกลุ่มผู้เกี่ยวข้องโดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน ANOVA วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบนโยบายการทดสอบระดับชาติต่อผู้เกี่ยวข้องจากค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วัจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ๔ ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ ๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ, ตอนที่ ๓ ผลการเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ และ ตอนที่ ๔ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง

๑. ข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบประเด็นที่เป็นผลกระทบจากนโยบายการทดสอบระดับชาติ ดังนี้

ด้านโรงเรียน/ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะให้มีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนทุกคนได้รับความรู้อย่างทั่วถึงไม่เน้นการจัดการเรียนการสอนที่ตัวบุคคล

ด้านครู

๑) การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อย โรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนน O-NET ต่ำไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบ บางโรงเรียนมีปัญหาเรื่องอินเทอร์เน็ตที่ไม่สามารถใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วหรือแม้แต่ครูบางคนมีปัญหาเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูล

๒) พฤติกรรมการสอนของครู ครูส่วนใหญ่พยายามคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้เกิดทักษะในการเรียน แต่พบว่ายังมีครูที่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นสำคัญ มากกว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชาที่ต่างกันครูก็จะมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไป

๓) การให้ความสำคัญของการสอบ O-NET โดยบางโรงเรียนอาจให้นักเรียนเรียนเพิ่มในวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์

ด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องมีรายจ่ายอื่น ๆ เพราะโรงเรียนเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงค่าเรียนพิเศษอื่นๆ ที่ผู้ปกครองต้องจ่ายเพิ่ม ทั้งนี้ ผู้ปกครองต้องคอยกำกับให้ลูกอ่านหนังสือมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา

ด้านนักเรียน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย เนื่องจาก ยังไม่รู้ว่าจะนำผลจากการสอบไปใช้ทำอะไร เมื่อไร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สามารถจำแนกนักเรียนออกได้ ๓ กลุ่ม คือ

๑) กลุ่มที่ได้โควตารับตรงจากมหาวิทยาลัย

๒) กลุ่มไม่เรียนต่อในมหาวิทยาลัย

๓) กลุ่มที่ได้โควตารับตรงจากมหาวิทยาลัยแต่ยังไม่พอใจกับคณะ สาขาที่ได้ ซึ่งในกลุ่มสุดท้ายจะให้ความสำคัญต่อการสอบ O-NET มากกว่ากลุ่มที่ ๑ และ ๒ จะมี การเตรียมตัวมีความสนใจและตั้งใจสอบมากเป็นพิเศษ ส่วนในกลุ่มที่ ๑ และ ๒ นั้น การสอบ O-NETเป็นเพียงเพื่อให้จบตามกระบวนการเท่านั้นไม่มีการเตรียมตัวและตั้งใจสอบ

๒. ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ในด้านการบริหารจัดการ ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ในฐานะผู้นำทางวิชาการ บทบาทในการการบริหารหลักสูตรและการสอน ตลอดทั้งบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร เมื่อมีการกำหนดนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนเพื่อ

ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ให้ความสำคัญเรื่องการเพิ่มผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติเป็นเรื่องเร่งด่วน ตั้งค่าเป้าหมายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์

การจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า ในสังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) ครูมีบทบาทหน้าที่ซับซ้อนขึ้น ครูจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์และก้าวทันสถานการณ์โลก จัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ทำความเข้าใจแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อมีการกำหนดนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ครูผู้สอนส่วนใหญ่เกิดความตระหนักในจัดการเรียนการสอน พยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เริ่มต้นจากการที่ครูผู้สอนทราบจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จากนั้นจึงนำมาวางแผนเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา นำรูปแบบของข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไปใช้ในการทดสอบในระดับห้องเรียน

ครูหลายคนมีความทุกข์ เหนื่อยยากกับอาชีพ และสิ่งที่ตามมาคือแทนที่บางโรงเรียนจะเน้นจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนมากขึ้น ครูจะหาวิธีสอนดี ๆ เตรียมสื่ออุปกรณ์ หรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดสรรให้นักเรียน เพื่อหวังถึงผลการสอบ O-NET ช่วงปลายปี ในขณะเดียวกัน พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ทำงานหนักกับความไม่พร้อม จะลำบากยิ่งขึ้น และครูที่โรงเรียนยังมีงานอื่นอีก มิได้สอนเด็ก ๆ อย่างเดียว แถมในทางปฏิบัติแล้วงานสอนมักจะสำคัญน้อยกว่างานอื่น ๆ ทั้งสองอย่างนี้ อาจทำให้ครูยิ่งจะหมดกำลังใจจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์

มุมมองของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองต้องคอยกำกับให้ลูกอ่านหนังสือมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทำให้มีความกดดันเกิดขึ้นทั้งเด็กนักเรียนและผู้ปกครอง รวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเรียนกวดวิชา และเห็นด้วยกับประเด็นการทดสอบระดับชาติจะได้เกิดการพัฒนาและเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกภูมิภาค

มุมมองของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความเครียด แต่ดีตรงที่ได้สอบวัดระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใดของเด็กทั้งประเทศ ในขณะที่บางคนบอกว่าเครียดและเหนื่อย นอกจากนั้น นักเรียนต้องพยามยามเข้าเรียนกวดวิชาซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ในขณะที่นักเรียนที่ยากจนหรือด้อยโอกาส มักจะไม่ได้รับโอกาสดังกล่าว นักเรียนขาดพัฒนาการตามวัย ส่วนใหญ่ขาดความสุขเพราะต้องใช้เวลาส่วนมากกับการเรียนและการเข้าศึกษาในโรงเรียนกวดวิชา

จากภาพสะท้อนของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งหากไม่เปลี่ยนระบบการสอบ ไม่เปลี่ยนระบบการศึกษาจะสร้างความเหลื่อมล้ำอย่างมาก เนื่องจากประเด็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม ดังนั้น ผลจากภาพสะท้อนของผู้เกี่ยวข้องที่รัฐควรพิจารณา คือ (๑) เรื่องการกวดวิชา รัฐต้องมีนโยบายที่จริงจังถ้าต้องการให้ลดต้องลดจริง และ (๒) เรื่องหลักสูตร ข้อสอบยากเกินไปหรือกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนไม่สามารถช่วยให้เด็กทำข้อสอบ หรือสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ได้

ทำอย่างไรให้ครูสอนได้เต็มที่ นโยบายการคืนครูสู่ห้องเรียน กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทำได้จริงแค่ไหน

๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๓.๑ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจะมีความเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นที่ให้ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ ในขณะที่กลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองก็มีความคิดเห็นในประเด็นนี้อยู่ในระดับสูงเช่นกัน และจากมุมมองของครูในเรื่องการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน จะมีความคิดเห็นด้วยต่ำสุด ส่วนความคิดเห็นในภาพรวมของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ จะเห็นด้วยต่อการทดสอบระดับชาติ

๓.๒ การเปรียบเทียบมุมมองของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ เมื่อพบความแตกต่างดังกล่าว ผู้วัจัยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe’ Test) ผู้เกี่ยวข้องที่มีความคิดเห็นต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติแตกต่างกัน ๔ คู่ คือ ระหว่าง ผู้บริหารกับครู, ผู้บริหารกับผู้ปกครอง, ผู้บริหารกับนักเรียน , ครูกับนักเรียน และผู้ปกครองกับนักเรียน ส่วนระหว่างครูกับผู้ปกครองไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

๔. ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ผลการวิจัยในตอนนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่มีต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะแบ่งผลกระทบออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ ผลกระทบที่เกี่ยวกับระบบการศึกษา และผลกระทบที่เกี่ยวกับนักเรียน

๔.๑ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับระบบการศึกษา ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ สามารถแบ่งระดับผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ มาก, ปานกลาง, น้อย และไม่มีผลกระทบ ผลกระทบที่เกิดในระดับมาก ได้แก่ เรื่อง นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน, ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา และนักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชาสูง ส่วนประเด็นที่ไม่เกิดผลกระทบ คือ นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ, ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน และครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร

๔.๒ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเกี่ยวกับนักเรียน ผลกระทบเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในทางลบในประเด็นต่อไปนี้

๑) เวลาในการพักผ่อน

๒) เวลาออกกำลังกาย

๓) เวลาทำงานอดิเรก
๔) เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน
๕) เวลาอยู่กับครอบครัว
๖) ความเบื่อหน่ายในการเรียน
๗) ทักษะการใช้ชีวิต

ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิดมากที่สุด คือเวลาในการพักผ่อน โดยมีความคิดเห็นว่าน้อยลงมาก

อภิปรายผล

๑. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนจะมีความเห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นที่ให้ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ ในขณะที่กลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองก็มีความคิดเห็นในประเด็นนี้อยู่ในระดับสูงเช่นกัน จากประเด็นดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการสอบ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ ซึ่งพบว่ามีเพียง ๒ วิชาที่คะแนนเพิ่มขึ้น คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดของเรื่องนี้ คือ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นอย่างหนัก โรงเรียนในเมืองคะแนนสูง โรงเรียนเล็กที่อยู่นอกเมือง คะแนนต่ำ และเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงไม่ใช่ต่างคนต่างทำอย่างที่ผ่านมา คือ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ร่างหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดตัวชี้วัด ส่วน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน) ในฐานะผู้จัดสอบก็ต้องไปจ้างคนภายนอกมาเป็นผู้ออกข้อสอบ ซึ่งมีโอกาสให้การออกสอบไม่ตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอนสูง ทั้งนี้ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ออกข้อสอบเอง โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ที่สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นผู้จัดทำหลักสูตร เพื่อแก้ปัญหาออกข้อสอบให้ตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอน และสอดคล้องกับการประเมิน ทั้งนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๓๓ ที่ผ่านมานั้น การสอบ O-NET มีรูปแบบการออกข้อสอบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น แบบปรนัย ๔ ตัวเลือก มี ๑ คำตอบ แบบปรนัย ๔ ตัวเลือก มี ๒ คำตอบ หรือแบบเลือกตอบจากแต่ละหมวดที่สัมพันธ์กัน เป็นต้น ส่งผลให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ไม่คุ้นเคยกับรูปแบบการออกข้อสอบดังกล่าว เนื่องจากในเวลาสอบจริงนั้นนักเรียนจะคุ้นเคยกับข้อสอบแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก มี ๑ คำตอบอีกทั้งครูผู้สอนส่วนใหญ่ก็จะคุ้ยเคยกับการออกข้อสอบแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก ๑ คำตอบเช่นกัน นอกจากนั้น ลักษณะโจทย์ข้อสอบในการสอบ O-NET มีลักษณะข้อสอบแบบเน้นการคิด วิเคราะห์ มากกว่าเนื้อหาสาระ แต่นักเรียนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับการเรียนแบบท่องจำ เมื่อเจอข้อสอบที่เน้นการคิดวิเคราะห์จึงทำไม่ค่อยได้ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีความเห็นว่าข้อสอบค่อนข้างยากเกินกว่าที่นักเรียนจะทำได้ รวมทั้งวิธีการให้คะแนนซับซ้อน หลายรูปแบบ และเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบ ส่งผลให้คะแนนต่ำและไม่สะท้อนความรู้ที่แท้จริงของนักเรียน แบบทดสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) บางข้อ มีความลำอียงเอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนบางกลุ่ม บางพื้นที่ ยิ่งเป็นพื้นที่สามจังหวัดด้วยแล้วข้อสอบหลายข้อนักเรียนแทบจะไม่เคยได้

เรียนเลยเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างจึงส่งผลให้การนำเนื้อหาที่มาจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่แล้วจะสอดคล้องกับวัฒนธรรมวิถีชีวิตท้องถิ่นมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับที่ สมพงษ์ จิตระดับ (๒๕๕๒) ได้สะท้อนว่าสิ่งที่พบได้ชัดเจนจากการสอบ O-NET คือ ลักษณะข้อสอบจะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผล แต่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนยังเป็นแบบท่องจำ ๘๐-๙๐ % จากงานวิจัยเอื้อมพร หลินเจริญ (๒๕๕๒) พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้คะแนน O-NET ต่ำ ได้แก่ การเห็นความสำคัญของการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน นโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพวิชาการสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การเข้าถึงข้อมูลของครูยังมีน้อยโรงเรียนบางแห่งที่นักเรียนมีคะแนนการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำ ไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการสอบ รวมถึงข้อสอบที่ออกในแนวคิดวิเคราะห์ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องนำไปประกอบการพัฒนาโดยเฉพาะในประเด็นที่สามารถพัฒนาได้ เช่น ด้านตัวของนักเรียนและครูผู้สอน รวมทั้งงานวิจัยของ อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกูล (๒๕๕๖) ได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์กลยุทธ์การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่พบว่า กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ เช่น วิเคราะห์ข้อสอบ O-NETตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของข้อสอบแนวโน้มและทิศทางของการออกข้อสอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. จากมุมมองของครูในเรื่องการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน จะมีความคิดเห็นด้วยต่ำสุด ทั้งนี้นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเป็นนโยบายที่ดี แต่การพิจารณาให้รางวัลแก่ครูหรือโรงเรียนควรคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนประกอบด้วย เพราะโรงเรียนแต่ละแห่งมีความพร้อมแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนในเมืองกับโรงเรียนในชนบท ที่ส่วนใหญ่ยังขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนครู ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนน้อยไปด้วย และในการนำผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบระดับชาติไปใช้ในการประเมินให้ครูมีและเลื่อนวิทยฐานะตามเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้นนี้ หากมีการนำไปใช้จริง กระทรวงศึกษาธิการจะต้องจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ครบทุกระดับชั้น ซึ่งที่เป็นอยู่ในขณะนี้ มีการดำเนินการเฉพาะในระดับชั้น ป. ๖, ม. ๓ และ ม. ๖ เท่านั้น ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และในการจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ครบทุกระดับชั้นนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก ส่วนข้อคำถามที่เกิดขึ้น คือ ควรจะใช้คะแนนสอบ O-NET มาเป็นตัวหลัก/ ตัวร่วมในการให้ครูมี-ไม่มี หรือ ให้เลื่อน-ไม่ให้เลื่อนวิทยฐานะหรือไม่ อย่างไร ประเด็นที่ ๒ หลักคิดและแนวทางการประเมินเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหรือเลื่อนวิทยฐานะที่เหมาะสมสำหรับครูและบริบทโรงเรียนไทย ควรเป็นเช่นไร ซึ่งในเรื่องของการประเมินวิทยะฐานะจากคะแนนสอบ O-NET จากรายงานการปฏิรูประบบผลตอบแทนครูเพื่อพัฒนาคุณภาพครูของ ศุภณัฏฐ์ ศศิวุฒิวัฒน์. (มปป.) พบว่า ความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินให้ครูมีและเลื่อนวิทยฐานะ กรณีโรงเรียนด้อยโอกาส มีครูที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินฯ ในแต่ละกรณีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงถึงความเสียเปรียบที่โรงเรียนด้อยโอกาสมีอยู่ เมื่อเทียบกับโรงเรียนปกติทั่วไป ดังนั้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำเช่นนี้ เกณฑ์การประเมินให้ครูมีและเลื่อนวิทยฐานะ กรณีโรงเรียนด้อยโอกาส จึงอาจใช้การถ่วงน้ำหนักมาช่วยในการลดความเหลื่อมล้ำ และสถาบันทดสอบทางการศึกษา (๒๕๕๕)

ดร.ดิเรก พรสีมา ที่กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาไม่ได้อยู่ ๆ ก็เกิดขึ้น ต้องมีคนทำให้เกิด คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน เพราะฉะนั้นผลสอบ O-NET ต้องมีผลต่อครู ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อานวยการเขตพื้นที่การศึกษา ถ้าไม่มีผลอะไรหรือมีผลแต่น้อยนิดต่อการประเมินความดีความชอบและวิทยะฐานะ จะไม่เป็นตัวกระตุ้นให้ดีขึ้น ที่ครูจะสนใจเอา O-NET มาพัฒนาผู้เรียน และจากการวิจัยในหลาย ๆ ประเทศได้ข้อสรุปว่าหัวใจของการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษานั้นต้องเป็นการเพิ่มคุณภาพของครูผู้สอน ดังนั้นการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องปรับปรุงการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูเพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูคุณภาพสูงให้ได้ เพื่อจะได้ไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพที่สูงและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงต่อไป

๓. ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ เกี่ยวกับระบบการศึกษา ซึ่งจากการที่นักเรียนต้องเรียนเพื่อสอบ ทำให้เกิดระบบการแข่งขัน ต้องเรียนกวดวิชา ส่งผลไปถึงปัญหาเวลาในการพักผ่อนที่น้อยลง ไม่มีเวลาได้ทำกิจกรรมงานอดิเรก และอยู่กับครอบครัว และเป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนส่วนใหญ่เรียนกวดวิชา เพื่อต้องการเพิ่มคะแนนสอบ สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนยังไม่มีความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาที่ตนเองได้รับจากโรงเรียน หรือมิฉะนั้นก็เพราะการแข่งขันสูง ทำให้ต้องยอมเสียค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกิดความได้เปรียบ สภาพที่เกิดขึ้นนี้ย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการเรียนการสอน ระบบการสอบ ที่ขาดความเชื่อมโยง ไม่สามารถขจัดปัญหาการเรียนกวดวิชาได้ นอกจากนั้นเมื่อมองไปถึงการนำเอาผลคะแนนเฉลี่ยจาการทดสอบระดับชาติมาดำเนินการจัดอันดับของโรงเรียน จะพบว่า ผู้บริหารจะมีแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้นักเรียน โดยเฉพาะจะมีการจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติมให้นักเรียน หากเป็นเช่นนี้ ยิ่งตอกย้ำความล้มเหลวของระบบการศึกษาไทยว่าระบบการเรียนการสอนปกติ ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของ David (๒๐๐๘) ที่ศึกษาผลกระทบของการทดสอบระดับชาติต่อการรับรู้ของครูในการปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน ความกดดันในการสอนและหน้าที่ทางวิชาชีพ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงปริมาณพบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบระดับชาติอยู่ในระดับดีและมีฐานทางเศรษฐกิจสังคมดีจะมีผลกระทบต่อการรับรู้และการตอบสนองต่อนโยบายการสอบของครู และทำให้ครูต้องวางแผนการจัดการเรียนการสอน ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตร บางครั้งต้องทำการสอนเพื่อการสอบ ต้องแบ่งเวลาเพื่อเตรียมการสอบประมาณหนึ่งในสามของเวลาเรียนทั้งหมด และตามผลการวิจัยของ นคร เหมนาค (๒๕๕๖) พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านการเรียนพิเศษส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ Stecher (๒๐๐๒) ได้ศึกษาพบว่า ผลกระทบต่อนักเรียนในเชิงลบ คือ นักเรียนท้อแท้ มีการแข่งขัน เป็นสาเหตุให้นักเรียนลดความสำคัญกับเกรดและการวัดประเมินผลในโรงเรียน นอกจากนี้ผลกระทบในการสอบยังส่งผลถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนอีกด้วย รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณิกา ลุนราศรี (๒๕๕๗) ที่พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อสอบ O-NET เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสอบ O-NET มีผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผลกระทบด้านบวกเกิดจากนักเรียนสนใจเรียนทักษะการสื่อสารและนักเรียนเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าการได้คะแนนสูงในการสอบ ในทางตรงกันข้ามผลกระทบทางด้านลบ

เกิดจากนักเรียนใช้เวลาในการเตรียมตัวสอบและมีความวิตกกังวลต่อการสอบในระดับสูง นอกจากนี้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (๒๕๕๕, หน้า ๙) ยังพบว่า มีนักเรียนไทยจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพฯ สามารถสอบแข่งขันได้เหรียญรางวัลระดับโลก เช่นการแข่งขันโอลิกปิกวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางคุณภาพระหว่างโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ และชี้ว่าคุณภาพของโรงเรียนไทยที่ผ่านมาเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง

จากข้อค้นพบต่าง ๆ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะตีความว่าสภาพที่เกิดขึ้นสามารถอธิบายได้จากเหตุอันใด แต่ทำให้ได้ข้อสังเกตเป็นประเด็นที่น่าศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการจัดการ

๑. ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ค่อนข้างไม่แน่ใจในการนำผลการทดสอบระดับชาติเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะครู ฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรศึกษาวิจัยต่อไปว่าจะทำอย่างไรให้นโยบายนี้มีความยุติธรรมต่อครูในทุกโรงเรียน

๒. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และครูต้องสอนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ แต่ผลการวิจัยครูสะท้อนกลับมาว่าเนื้อหาบทเรียนที่กระทรวงศึกษากำหนดมีมาก ครูส่วนใหญ่จึงยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบบรรยาย (ท่องจำ) เพื่อให้สอนทันตามเนื้อหาหลักสูตร ฉะนั้น กระทรวงศึกษาธิการอาจมีการวิเคราะห์การจัดเนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลาในการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยควรเน้นเนื้อหาที่นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

๓. ผู้บริหารทุกระดับ ส่วนกลาง ภูมิภาค พื้นที่ และสถานศึกษา ควรร่วมกันมีนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนำคะแนนผลการสอบไปใช้ประโยชน์

๔. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบเดียวกันกับข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ NT, O-NET และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนประยุกต์รูปแบบข้อสอบของ O-NET, PISA และ TIMSS ไปใช้ในการจัดการเรียนสอนในชั้นเรียน ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. การศึกษาโดยการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือวิจัย แต่ยังพบอีกหลายประเด็นวิจัยที่เกิดขึ้นระหว่างการทำวิจัย โดยการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้รูปแบบการศึกษา ๓ ระยะ ซึ่งในระยะที่ ๓ วิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกของผลการวิจัยอีกครั้ง

๒. การวิจัยครั้งต่อไป อาจเพิ่มตัวแปร เช่น ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการนำนโยบายมาปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง หรือความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบระดับชาติ

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๙). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กุลรตี พันธุ์ฉลัม. (๒๕๕๒). การวิเคราะห์มุมมองของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นคร เหมนาค. (๒๕๕๖). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ญาณิกา ลุนราศรี. (๒๕๕๗). ผลกระทบของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

มัณฑนา อินทุสมิต. (๒๕๔๙). เอกสารประกอบการสอนภาวะผู้นำในยุคโลกาภิวัตน์.

ทิพาภรณ์ ศรีเวียงราช. (๒๕๕๑). ความสัมพันธ์ระหว่างพลังขับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๔. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ธีระ รุญเจริญ. (๒๕๕๓). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา : ยุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ ๒ และประเมินภายนอกรอบ ๓ กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง พิมพ์ครั้งที่ ๖

ปาฑ์ ไกรวิญญ์. (๒๕๕๘). สภาพและปัญหาการจัดการความรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นาทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปฐมพร กิจวรรณี. (๒๕๕๒). การศึกษาผลกระทบของระบบแอดมิชชั่นของนักเรียนช่วงชั้นที่ ๔ เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

ประวิต เอราวรรณ์. (๒๕๕๗). *O-NET ร่วง เด็กล้าสอบสารพัด.* สยามรัฐ. (๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗)

รัตนะ บัวสนธ์, จุฑามาส ศรีจำนงค์ และสิริศักดิ์ อาจวิชัย. (๒๕๕๒). การวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

รัฐพล พรหมสะอาด. (๒๕๔๗). การวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันดี สมมิตร. (๒๕๕๒). ผลกระทบของการสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๓). การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.niet.or.th. [๒๕๕๓, กันยายน ๑๒]

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (๒๕๕๙). ผลการประเมิน PISA ๒๐๑๕ คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. บริษัทแอดวานซ์ พริ้นติ้ง เซอร์วิส จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔. (๒๕๕๖). การบริหารงานวิชาการที่สัมพันธ์กับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๔

สุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์. (๒๕๖๐). การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (๒๕๕๖) โครงการ “พัฒนาการของการทดสอบระดับชาติ และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ชุดโครงการ นโยบายการยกระดับทรัพยากรมนุษย์ของไทยในกระแสเอเชียสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สุรชัย ไวยวรรณจิตร และคณะ. (๒๕๕๗). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นมัธยมปีที่ ๓ และปีที่ ๖ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. [ออนไลน์]. เข้าถึงใน http://www.niets.or.th/index.php/research_th/view/๑๕[๒๕๕๘, พฤษภาคม ๒].

สัมพันธ์ พันธ์พฤกษ์. (๒๕๕๗). การนำผลการทดสอบทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงใน http://www.niets.or.th/cm/[๒๕๕๘, พฤษภาคม ๒].

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๐). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙. บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๐). สภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๕๘/๒๕๕๙ ความจำเป็นของการแข่งขันและการกระจายอำนาจในระบบการศึกษาไทย กรุงเทพฯ : ๒๑ เซ็นจูรี่.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๔). การวางแผนเชิงกลยุทธ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. เอกสารอัดสำเนา.

เอื้อมพร หลินเจริญ, สิริศักดิ์ อาจวิชัย และภีรภา จันทร์อินทร์. (๒๕๕๒). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่๖ ต่ำ. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

Stecher. B.M. (๒๐๐๒). Consequences of large-scale, high-stakes testing on school and classroom practice. (online).

Saito Y. (๒๐๐๖). Consequences of high stakes testing on the family and schools in Japan Kedi Journal of Edicational Policy. ๓(๑). ๑๐๑-๑๑๒

David. C.C (๒๐๐๘). Teacher's Perspective on the Unintended Consequenes of high Stakes Test.

Herman. JL., and Golan. S (๑๙๙๑). Effects of Standardized Testing on Teachers and Learning-Another Look (Online). Available from www.cse.ucla.edu๒ products/Reports/Tech๓๓๔.pdf

ภาคผนวก ก
เครื่องมือในการวิจัย

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ๒๕๖๐ ตั้งแต่เวลา ..... ถึง .....
สถานที่ .....
ผู้สัมภาษณ์ .....
ผู้ถูกสัมภาษณ์ .....

คำถาม/ข้อสังเกต	บันทึกคำสัมภาษณ์

แนวทางการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษา

๑. ท่านมีแนวทางในการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างไรบ้าง
๒. ท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนทางด้านการเรียนการสอนอย่างไร
๓. ท่านมีแนวทางการจัดการศึกษาอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการสอบของรัฐ

ครู

๑. ท่านมีการเตรียมตัวก่อนการจัดสอบอย่างไร
๒. ท่านใช้วิธีการสอน มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างไร
๓. นโยบายการทดสอบของรัฐ มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของท่านอย่างไร

ผู้ปกครอง

๑. ท่านดูแลในเรื่องการเรียนของนักเรียนอย่างไร
๒. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
๓. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนหรือไม่ อะไรบ้าง
๔. นโยบายการสอบต่างๆ ของรัฐ ส่งผลต่อการดูแลนักเรียนหรือไม่อย่างไรบ้าง

นักเรียน

๑. นักเรียนมีการเตรียมตัว ปฏิบัติตัวในด้านการเรียนอย่างไรบ้าง
๒. การสอบต่างๆ ของรัฐ มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร
๓. นักเรียนได้ติดตามหรือรับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบระดับชาติหรือไม่อย่างไร
๔. นักเรียนมีการเตรียมตัวในการสอบอย่างไรบ้าง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับ ผู้บริหารในโรงเรียน

เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ มุมมองของผู้บริหารที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวปนัดดา หัสปราบ
ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ☐ และเติมข้อมูลในช่องว่างตามความเป็นจริง

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ ☐ ต่ำกว่า ๓๕ ปี ☐ ๓๕ – ๔๔ ปี ☐ ๔๕ – ๕๔ ปี ☐ ๕๕ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

๔. อายุราชการ ..... ปี

๕. ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการ ☐ รองผู้อำนวยการ ☐ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

๖. ขนาดโรงเรียน ☐ เล็ก ☐ กลาง ☐ ใหญ่ ☐ ใหญ่พิเศษ

ตอนที่ ๒ มุมมองของผู้บริหารที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๔ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓ หมายถึง เห็นด้วย
๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย
๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีความเหมาะสมเพียงใดในการนำมาใช้ประโยชน์					
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น				
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔				
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย				
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน				
การจัดทำข้อสอบระดับชาติควรมีลักษณะดังรายการต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร				
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน				
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ				
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ				
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด กับการทดสอบระดับชาติในประเด็นต่อไปนี้					
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน				
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้				
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้				
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้				
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้				
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา				
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน				

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๓.๑ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๑	นักเรียนได้เรียนครบตามมาตรฐานตัวชี้วัด				
๒	นักเรียนมีความเครียดจากการทำข้อสอบ				
๓	นักเรียนจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา				
๔	นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน				
๕	นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๖	นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชา				
๗	นักเรียนรู้ความสามารถ จุดอ่อน ของตัวเอง ในการสอบแต่ละวิชา				
๘	นักเรียนติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๙	ครูติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๑๐	ครูปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการนำข้อสอบเก่าปีที่ผ่าน ๆ มา ติวให้นักเรียน				
๑๑	ครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร				
๑๒	ครูให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนวิตกกังวลไม่สบายใจจากการทดสอบระดับชาติ				
๑๓	ครูเน้นการสอนแบบปฏิบัติ/ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑				
๑๔	ครูจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๑๕	ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๖	ครูมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๗	ครูนำแบบทดสอบระดับชาติมาประยุกต์ใช้ในการสอบนักเรียนในชั้นเรียน				
๑๘	ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา				
๑๙	โรงเรียนมีข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน				
๒๐	มีการนำผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ทั้งระดับโรงเรียน/อำเภอ/จังหวัด/สังกัด				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๒๑	โรงเรียนนำข้อมูลผลการทดสอบไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ				
๒๒	โรงเรียนทำโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๒๓	โรงเรียนจัดหาครูสอนตามวิชาเอก หรือตามความถนัด/ความสามารถ				
๒๔	โรงเรียนจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติม				
๒๕	โรงเรียนจัดจ้างครูสอนพิเศษ/ติวเตอร์ มาติวให้นักเรียน				
๒๖	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูอย่างเป็นระบบ				
๒๗	โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน				
๒๘	โรงเรียนจัดโครงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ O-net อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
๒๙	โรงเรียนสร้างความตระหนัก จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ				

๓.๒ ท่านคิดว่าการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ส่งผลก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

๑)	สุขภาพ	☐ ดีขึ้น	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง	☐ ทรุดโทรม
๒)	เวลาพักผ่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๓)	เวลาออกกำลังกาย	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๔)	เวลาทำงานอดิเรก	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๕)	เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๖)	เวลาอยู่กับครอบครัว	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๗)	ความเบื่อหน่ายในการเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๘)	การคบเพื่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๙)	ทักษะการใช้ชีวิต	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๑๐)	คุณธรรม จริยธรรม	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับ ครู

เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ มุมมองของครูที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวปนัดดา หัสปราบ
ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ☐ และเติมข้อมูลในช่องว่างตามความเป็นจริง

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ ☐ ต่ำกว่า ๓๕ ปี ☐ ๓๕ – ๔๔ ปี ☐ ๔๕ – ๕๔ ปี ☐ ๕๕ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

๔. อายุราชการ ..... ปี

๕. ตำแหน่ง ☐ ครูผู้ช่วย/ครู คศ.๑ ☐ ครู คศ.๒ ☐ ครู คศ.๓/ คศ.๔

๖. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน .....

๗. ระดับชั้นที่สอน ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

๘. โรงเรียนสังกัด ☐ สพป. ..... ☐ สพม. .....

ตอนที่ ๒ มุมมองของครูที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๔ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓ หมายถึง เห็นด้วย
๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย
๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีความเหมาะสมเพียงใดในการนำมาใช้ประโยชน์					
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น				
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔				
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย				
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน				
การจัดทำข้อสอบระดับชาติควรมีลักษณะดังรายการต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร				
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน				
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ				
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ				
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด กับการทดสอบระดับชาติในประเด็นต่อไปนี้					
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน				
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้				
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้				
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้				
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้				
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา				
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน				

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๓.๑ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๑	นักเรียนได้เรียนครบตามมาตรฐานตัวชี้วัด				
๒	นักเรียนมีความเครียดจากการทำข้อสอบ				
๓	นักเรียนจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา				
๔	นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน				
๕	นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๖	นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชา				
๗	นักเรียนรู้ความสามารถ จุดอ่อน ของตัวเอง ในการสอบแต่ละวิชา				
๘	นักเรียนติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๙	ครูติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๑๐	ครูปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการนำข้อสอบเก่าปีที่ผ่าน ๆ มา ติวให้นักเรียน				
๑๑	ครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร				
๑๒	ครูให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนวิตกกังวลไม่สบายใจจากการทดสอบระดับชาติ				
๑๓	ครูเน้นการสอนแบบปฏิบัติ/ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑				
๑๔	ครูจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๑๕	ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๖	ครูมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๗	ครูนำแบบทดสอบระดับชาติมาประยุกต์ใช้ในการสอบนักเรียนในชั้นเรียน				
๑๘	ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา				
๑๙	โรงเรียนมีข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน				
๒๐	มีการนำผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ทั้งระดับโรงเรียน/อำเภอ/จังหวัด/สังกัด				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๒๑	โรงเรียนนำข้อมูลผลการทดสอบไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ				
๒๒	โรงเรียนทำโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๒๓	โรงเรียนจัดหาครูสอนตามวิชาเอก หรือตามความถนัด/ความสามารถ				
๒๔	โรงเรียนจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติม				
๒๕	โรงเรียนจัดจ้างครูสอนพิเศษ/ติวเตอร์ มาติวให้นักเรียน				
๒๖	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูอย่างเป็นระบบ				
๒๗	โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน				
๒๘	โรงเรียนจัดโครงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ O-net อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
๒๙	โรงเรียนสร้างความตระหนัก จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ				

๓.๒ ท่านคิดว่าการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ส่งผลก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

๑) สุขภาพ ☐ ดีขึ้น ☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ ทรุดโทรม
๒) เวลาพักผ่อน ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๓) เวลาออกกำลังกาย ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๔) เวลาทำงานอดิเรก ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๕) เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๖) เวลาอยู่กับครอบครัว ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๗) ความเบื่อหน่ายในการเรียน ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๘) การคบเพื่อน ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๙) ทักษะการใช้ชีวิต ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง
๑๐) คุณธรรม จริยธรรม ☐ มากขึ้น ☐ เท่าเดิม ☐ น้อยลง

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับ ผู้ปกครอง

เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ มุมมองของผู้ปกครองที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวปนัดดา หัสปราบ
ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ☐ และเติมข้อมูลในช่องว่างตามความเป็นจริง

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ ☐ ต่ำกว่า หรือเท่ากับ ๓๕ ปี ☐ ๓๕ – ๔๔ ปี ☐ ๔๕ – ๕๔ ปี ☐ ๕๕ ปี ขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

๔. อาชีพปัจจุบัน ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกรรม
☐ ธุรกิจเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัวรับจ้างทั่วไป
☐ อื่นๆ (ระบุ).....

๕. ความสัมพันธ์กับนักเรียน ☐ บิดา-มารดา ☐ อื่นๆ (ระบุ)

๖. รายได้ของผู้ปกครอง/เดือน .....

ตอนที่ ๒ มุมมองของ<u>ผู้ปกครอง</u>ที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๔ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
๓ หมายถึง เห็นด้วย
๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย
๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีความเหมาะสมเพียงใดในการนำมาใช้ประโยชน์					
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น				
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔				
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย				
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน				
การจัดทำข้อสอบระดับชาติควรมีลักษณะดังรายการต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร				
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน				
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ				
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ				
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด กับการทดสอบระดับชาติในประเด็นต่อไปนี้					
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน				
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้				
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้				
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้				
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้				
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา				
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน				

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

๓.๑ นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๑	นักเรียนได้เรียนครบตามมาตรฐานตัวชี้วัด				
๒	นักเรียนมีความเครียดจากการทำข้อสอบ				
๓	นักเรียนจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา				
๔	นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน				
๕	นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๖	นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชา				
๗	นักเรียนรู้ความสามารถ จุดอ่อน ของตัวเอง ในการสอบแต่ละวิชา				
๘	นักเรียนติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๙	ครูติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ				
๑๐	ครูปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการนำข้อสอบเก่าปีที่ผ่าน ๆ มา ติวให้นักเรียน				
๑๑	ครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร				
๑๒	ครูให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนวิตกกังวลไม่สบายใจจากการทดสอบระดับชาติ				
๑๓	ครูเน้นการสอนแบบปฏิบัติ/ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑				
๑๔	ครูจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๑๕	ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๖	ครูมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๗	ครูนำแบบทดสอบระดับชาติมาประยุกต์ใช้ในการสอบนักเรียนในชั้นเรียน				
๑๘	ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา				
๑๙	โรงเรียนมีข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน				
๒๐	มีการนำผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ทั้งระดับโรงเรียน/อำเภอ/จังหวัด/สังกัด				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
๒๑	โรงเรียนนำข้อมูลผลการทดสอบไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ				
๒๒	โรงเรียนทำโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน				
๒๓	โรงเรียนจัดหาครูสอนตามวิชาเอก หรือตามความถนัด/ความสามารถ				
๒๔	โรงเรียนจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติม				
๒๕	โรงเรียนจัดจ้างครูสอนพิเศษ/ติวเตอร์ มาติวให้นักเรียน				
๒๖	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูอย่างเป็นระบบ				
๒๗	โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน				
๒๘	โรงเรียนจัดโครงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ O-net อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง				
๒๙	โรงเรียนสร้างความตระหนัก จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ				

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านคิดว่าการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ส่งผลก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

๑)	สุขภาพ	☐ ดีขึ้น	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง	☐ ทรุดโทรม
๒)	เวลาพักผ่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๓)	เวลาออกกำลังกาย	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๔)	เวลาทำงานอดิเรก	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๕)	เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๖)	เวลาอยู่กับครอบครัว	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๗)	ความเบื่อหน่ายในการเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๘)	การคบเพื่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๙)	ทักษะการใช้ชีวิต	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๑๐)	คุณธรรม จริยธรรม	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับ นักเรียน

เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติ และผลกระทบที่เกิดขึ้น

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ มุมมองของนักเรียนที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวปนัดดา หัสปราบ
ผู้วิจัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงใน ☐ และเติมข้อมูลในช่องว่างตามความเป็นจริง

๑. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๒. กำลังศึกษาระดับชั้น ☐ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ ๒ มุมมองของนักเรียนที่มีต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

๔ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

๓ หมายถึง เห็นด้วย

๒ หมายถึง ไม่เห็นด้วย

๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
นโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ มีความเหมาะสมเพียงใดในการนำมาใช้ประโยชน์					
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น				
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔				
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย				
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน				
การจัดทำข้อสอบระดับชาติควรมีลักษณะดังรายการต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร				
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน				
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ				
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ				
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ				
ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด กับการทดสอบระดับชาติในประเด็นต่อไปนี้					
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน				
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน				
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน				
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน				
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้				
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้				
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้				
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้				

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		๔	๓	๒	๑
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา				
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน				

ตอนที่ ๓ ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ท่านคิดว่าการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ส่งผลก่อให้เกิดผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

๑)	สุขภาพ	☐ ดีขึ้น	☐ ไม่เปลี่ยนแปลง	☐ ทรุดโทรม
๒)	เวลาพักผ่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๓)	เวลาออกกำลังกาย	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๔)	เวลาทำงานอดิเรก	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๕)	เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๖)	เวลาอยู่กับครอบครัว	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๗)	ความเบื่อหน่ายในการเรียน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๘)	การคบเพื่อน	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๙)	ทักษะการใช้ชีวิต	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง
๑๐)	คุณธรรม จริยธรรม	☐ มากขึ้น	☐ เท่าเดิม	☐ น้อยลง

ตอนที่ ๔ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบายการทดสอบระดับชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนเชิงนโยบายต่อการประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติและผลกระทบที่เกิดขึ้น

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		๑	๒	๓	๔	๕	
มุมมองของผู้เกี่ยวข้องต่อนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ							
๑	การตัดสินการจบหลักสูตรในแต่ละช่วงชั้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒	การคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนชั้น ม. ๑ หรือ ม.๔	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๓	การคัดเลือกนักเรียนชั้น ม.๖ เข้ามหาวิทยาลัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๔	การพิจารณาเลื่อนวิทยฐานะของครูจากผลการสอบเฉลี่ยของโรงเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๕	เนื้อหาข้อสอบ ครอบลุมหลักสูตร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๖	เนื้อหาข้อสอบสอดคล้องกับการเรียนการสอนของโรงเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๗	ลักษณะโจทย์ต้องเน้นการคิดวิเคราะห์มากกว่าเนื้อหาสาระ	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐
๘	ให้ครูในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ร่วมออกข้อสอบ	+๑	๐	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐
๙	จัดสอบ ๔ กลุ่มสาระวิชาหลัก คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๐	ครูหรือโรงเรียนมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๑	ทำให้การประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศเป็นมาตรฐานเดียวกัน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๒	ทำให้ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๓	ทำให้โรงเรียนรู้จุดบกพร่องและปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๔	สามารถแก้ปัญหาคุณภาพการบริหารจัดการที่แตกต่างกันในสถานศึกษาแต่ละแห่งได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๕	สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของครูได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๖	สามารถสะท้อนคุณภาพการเรียนของนักเรียนได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		๑	๒	๓	๔	๕	
๑๗	สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศได้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๘	ช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๙	การจัดการทดสอบระดับชาติให้ข้อมูลที่คุ้มค่ากับการลงทุน	+๑	๐	+๑	+๑	๐	๐.๖๐
ผลกระทบของนโยบายการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ							
๑	นักเรียนได้เรียนครบตามมาตรฐานตัวชี้วัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒	นักเรียนมีความเครียดจากการทำข้อสอบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๓	นักเรียนจำเป็นต้องเรียนกวดวิชา	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๐.๘๐
๔	นักเรียนเน้นการเรียนกวดวิชามากกว่าในห้องเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๕	นักเรียนต้องเรียนโดยเน้นการทำข้อสอบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๖	นักเรียนมีค่าใช้จ่ายในโรงเรียนกวดวิชา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๗	นักเรียนรู้ความสามารถ จุดอ่อน ของตัวเอง ในการสอบแต่ละวิชา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๘	นักเรียนติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๙	ครูติดตามข่าวสาร และให้ความสำคัญกับเรื่องการทดสอบระดับชาติ O-NET อยู่เสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๐	ครูปรับการเรียนการสอน โดยเน้นการนำข้อสอบเก่าปีที่ผ่าน ๆ มา ติวให้นักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๑	ครูสอนตามมาตรฐานตัวชี้วัดตามหลักสูตร	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๒	ครูให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนวิตกกังวลไม่สบายใจจากการทดสอบระดับชาติ	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐
๑๓	ครูเน้นการสอนแบบปฏิบัติ/ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๐	๐.๘๐
๑๔	ครูจัดโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๕	ครูมีข้อมูลปรับปรุงพัฒนาการสอนของตน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๖	ครูมีข้อมูลช่วยในการพัฒนานักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๗	ครูนำแบบทดสอบระดับชาติมาประยุกต์ใช้ในการสอบนักเรียนในชั้นเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		๑	๒	๓	๔	๕	
๑๘	ครูรู้สึกเครียด ถ้าคะแนนผลการทดสอบ O-NET ในกลุ่มสาระวิชาที่สอน มีค่าพัฒนาต่ำกว่าปีที่ผ่านมา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๑๙	โรงเรียนมีข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๐	มีการนำผลการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ทั้งระดับโรงเรียน/อำเภอ/จังหวัด/สังกัด	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐
๒๑	โรงเรียนนำข้อมูลผลการทดสอบไปแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๒	โรงเรียนทำโครงการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่อ่อน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๓	โรงเรียนจัดหาครูสอนตามวิชาเอก หรือตามความถนัด/ความสามารถ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๔	โรงเรียนจัดเวลาติวข้อสอบเพิ่มเติม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๕	โรงเรียนจัดจ้างครูสอนพิเศษ/ติวเตอร์ มาติวให้นักเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๖	โรงเรียนจัดให้มีการนิเทศการสอนของครูอย่างเป็นระบบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๒๗	โรงเรียนแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๐.๘๐
๒๘	โรงเรียนจัดโครงการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ O-net อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐
๒๙	โรงเรียนสร้างความตระหนัก จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสอบระดับชาติ	๐	+๑	๐	+๑	+๑	๐.๖๐
ผลกระทบต่อนักเรียน							
๑	สุขภาพ	+๑	+๑	+๑	๐	+๑	๐.๘๐
๒	เวลาพักผ่อน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๓	เวลาออกกำลังกาย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๔	เวลาทำงานอดิเรก	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๕	เวลาทำกิจกรรมในโรงเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๖	เวลาอยู่กับครอบครัว	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		๑	๒	๓	๔	๕	
๗	ความเบื่อหน่ายในการเรียน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๘	การคบเพื่อน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๑.๐๐
๙	ทักษะการใช้ชีวิต	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐๘๐
๑๐	คุณธรรม จริยธรรม	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๐.๘๐

ภาคผนวก ค

ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย
พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยของสถาบัน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙(๔) และ ๒๐(๕) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๘ คณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.๒๕๔๘

ข้อ ๔ วัตถุประสงค์ของการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย มีดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีการทำวิจัยในด้านการทดสอบทางการศึกษาตลอดจนด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) เพื่อส่งเสริมให้มีการเผยแพร่การวิจัยในด้านการทดสอบทางการศึกษาตลอดจนด้านเทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษา หรือในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) เพื่อส่งเสริมให้นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการดำเนินงานของสถาบันต่อไป

ข้อ ๕ คุณสมบัติของผู้ยื่นเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย มีดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานของสถาบัน

(๒) เป็นนักวิชาการ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา หรือหน่วยงานวิจัยที่สนใจ

(๓) เป็นผู้ดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง

(๔) มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยในหัวข้อวิจัยที่ขอรับทุน

(๕) สามารถปฏิบัติงานได้ตลอดเวลาที่ได้รับทุน

(๖) คุณสมบัติอื่นตามที่ผู้อำนวยการประกาศกำหนด

ข้อ ๖ การยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้อำนวยการออกประกาศการยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย โดยอย่างน้อยให้ครอบคลุมถึงคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ ระยะเวลาในการยื่นข้อเสนอ หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นข้อเสนอหัวข้อการวิจัยที่ให้ทุนอุดหนุน และวงเงินของการให้ทุนอุดหนุน

(๒) ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาและคัดเลือกข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย แล้วรายงานผลการพิจารณาคัดเลือกต่อผู้อำนวยการ เพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๗ ผู้ยื่นข้อเสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือก ต้องทำสัญญารับทุนตามแบบที่ผู้อำนวยการกำหนด

ข้อ ๘ ในการทำสัญญารับทุน ให้แบ่งการรับทุนออกเป็น ๓ งวด ดังนี้

(๑) งวดที่ ๑ เมื่อทำสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัยกับผู้อำนวยการ

(๒) งวดที่ ๒ เมื่อผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยว่าได้ดำเนินการไปแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของงานวิจัยทั้งหมด และได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

(๓) งวดที่ ๓ เมื่อผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการแล้ว

ข้อ ๙ การส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ตามข้อ ๘(๓) ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยต้องส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่เย็บเล่มและเข้าปกเรียบร้อยแล้ว ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญารับทุน โดยทุกเล่มต้องระบุข้อความว่า “ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)” ไว้ที่ปกหน้าและปกรอง

ข้อ ๑๐ ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจะเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในโครงการวิจัยที่ได้รับการอนุมัติแล้วได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการเป็นหนังสือ

ข้อ ๑๑ กรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่สามารถทำการวิจัยต่อไปได้ หรือไม่อาจทำการวิจัยต่อไปได้ และประสงค์จะขอยุติการวิจัยนั้น ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยยื่นหนังสือต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณายุติโครงการวิจัยและคืนทุนอุดหนุนวิจัยทั้งหมดที่ได้รับต่อไป

กรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่สามารถทำการวิจัยให้แล้วเสร็จตามกำหนดได้ และประสงค์จะขอเลื่อนกำหนดการส่งรายงานการวิจัย ให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยยื่นหนังสือต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาเลื่อนกำหนดการส่งรายงานการวิจัยต่อไปการคืนทุนอุดหนุนวิจัยตามวรรคหนึ่งนั้น หากผู้อำนวยการเห็นสมควร อาจพิจารณาให้ผู้ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยคืนทุนอุดหนุนวิจัยเพียงบางส่วนก็ได้

ข้อ ๑๒ สถาบันสงวนสิทธิที่จะระงับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในกรณีที่ผู้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ตลอดจนตามระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับนี้และตามสัญญารับทุน

ข้อ ๑๓ ผลงานวิจัยที่ทำขึ้นตามข้อบังคับนี้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบันการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ทำขึ้นตามข้อบังคับนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ใดๆ การสาธิตแก่สาธารณชน หรือการเผยแพร่ด้วยวิธีการอื่นใดจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการในการเผยแพร่ผลงานวิจัยตามวรรคสอง ต้องระบุข้อความว่า “ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และผลงานนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย”

ข้อ ๑๔ ให้ผู้อำนวยการรักษาการตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(ดร.สงบ ลักษณะ)

ประธานกรรมการบริหารสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาวปนัดดา หัสปราบ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์

สถานที่ทำงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา

ที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

เลขที่ ๑๕/๒๐ ม.๓ ตำบล เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา รหัสไปรษณีย์ ๙๐๐๐๐

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๑-๙๙๐๗๑๕๓ e-mail : panat_h@yahoo.co.th

ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา ๒๕๓๓

ปริญญาตรี สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๓๘

ปริญญาโท สาขา การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ปริญญาเอก สาขา วิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ผลงานวิจัย

๑) การใช้แนวทางการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

๒) การใช้แบบรูปจำนวนในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบวก การลบ การคูณ และการหารจำนวนเต็ม

๓) ตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูการศึกษาพิเศษ สังกัดกลุ่ม ๕ ภาคใต้

๔) รายงานการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

๕) แนวทางการนำผลการทดสอบทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ได้รับทุนวิจัย สทศ.)

๖) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ